

6. Markontwikkeling

- Op deze punten bevat de nota de belangrijkste kernpunten en de spreekpunten die u in het gesprek kan inbrengen.

1. Algemeen

Kern

- Het consortium North2 bestaat uit Shell, Gasunie en Groningen Seaports.
- Het plan is een waterstoffabriek te bouwen in de Eemshaven. Deze fabriek wordt voorzien van elektriciteit middels nog te bouwen windparken op zee. De windgebieden moeten hier nog voor worden aangewezen.
- De eerste elektrolyse moet in 2027 plaatsvinden (1GW) en zal worden uitgebouwd naar 4GW in 2030. Er zijn plannen om nog verder uit te bouwen naar 10GW in 2040.
- De totale investeringen in de economie zullen ongeveer 15 miljard euro bedragen. Dit bedrag is inclusief eventuele gesocialiseerde kosten voor infrastructuur.
- Met dit project wil het consortium bijdragen aan de economie in Noord-Nederland. Daarnaast past het in de ambitie om van de Provincie Groningen een groene waterstofhub te maken. Daarnaast wil het consortium nadrukkelijk een koppeling maken met de Duitse industrie in het Ruhrgebied.

Spreekpunten

- Het is goed dat wij nu weer bij elkaar zijn om te praten over de vorderingen die het consortium heeft geboekt sinds onze eerste bespreking een aantal maanden geleden. .
- Ondertussen is waterstof in heel Europa hoog op de agenda gekomen. In dit proces wordt veel naar Nederland gekeken; ik denk dat het project North2 een belangrijke rol kan spelen in de uitrol van waterstof in dit deel van Europa.
- De plannen kunnen niet alleen bijdragen aan de verduurzaming van de energievoorziening, maar ook aan het groene herstel van de economie na de coronacrisis.

2. Locatie offshore wind en aanlanding

Kern

- De te bouwen windparken op zee dienen- in het basisscenario- ten zuiden van het huidige windgebied 'Ten Noorden van de Wadden' (hierna: TNW 700 MW) te worden gerealiseerd (zie toelichting voor kaart).
- Op deze plaats ligt een NAVO oefenterrein van Defensie en is nu niet beschikbaar voor de ontwikkeling van een windpark. Dit is op 18 mei door ambtenaren van EZK aan het consortium medegedeeld.
- Defensie onderzoekt of het NAVO oefenterrein verplaatst kan worden, mogelijk ook naar het buitenland. Het is nog onduidelijk of dit tijdig lukt zodat het meegenomen kan worden in het aanwijzen van nieuwe windenergiegebieden in het Programma Noordzee. Het gebied wordt wel meegenomen in de integrale afweging om te bezien of dit een geschikt

gebied is. Bij de potentiële nieuwe windenergiegebieden zijn ook twee grote gebieden boven de Wadden (+/- 5 en +/- 10 GW). De kans dat het gebied als windgebied wordt aangewezen is klein.

- Als alternatief heeft het consortium ook gebieden ten noorden van TNW doorgerekend. De extra kosten bedragen ruim 1 miljard euro. Deze kosten komen vooral van het net op zee.
- Nieuwe windenergiegebieden zijn pas beschikbaar in 2022. Dat maakt dat 4 GW voor 2030 realiseren boven de Wadden zeer lastig zal zijn. TNW levert 700 MW en landt aan in Eemshaven.
- Bij de aanlanding zal een elektriciteitskabel door de Waddenzee getrokken moeten worden. Op verzoek van de decentrale overheden in Groningen wordt het vraagstuk om optioneel een extra kabel of leiding door de Waddenzee te trekken uitgezocht. U bent hierover separaat geïnformeerd (nota Domusnummer 20157935).
- Indien North2 hierbij wil aanhaken, zal in de zomer meer duidelijkheid moeten komen over de FID. Dit is in onze ogen niet realistisch.
- Een mogelijk alternatief is om de energie uit North2 als waterstof aan te landen. Dit kan via eventuele productie van waterstof in het North2 gebied of op een nog aan te leggen energie-eiland.

Spreekpunten

- Op dit moment worden in het Programma Noordzee de nieuwe windenergiegebieden aangewezen.
- Wij zien ook in dat dit een project is met veel potentie. Daarom worden de gesprekken met Defensie opnieuw gevoerd. Dit proces moet nog worden afgewacht. Maar de kans dat het gebied als windgebied wordt aangewezen schat ik klein in. Daarom is het verstandig om het gesprek verder te voeren over mogelijke oplossingen of alternatieven.
- Wat betreft de aanlanding wordt op dit moment over een kabelcorridor in de Waddenzee gesproken. Deze vraagt echter een FID al deze zomer. Je kan aangeven dat dit niet realistisch lijkt. We zullen dus met elkaar moeten kijken hoe de aanlanding van North2 alsnog gerealiseerd kan worden.
- U kunt vragen naar de mogelijkheden om hun energie als waterstof aan te landen. Dit ziet EZK als een meer realistische wijze van aanlanding, gezien de (ecologische) ruimte op de Noordzee.

3. Tendering

Kern

- Het consortium geeft aan dat de 4GW aan offshore wind capaciteit in één keer aan het consortium gegund moet worden, om het project tot een succes te maken. Dit druist in tegen de huidige tendersystematiek voor offshore windparken zoals we die nu kennen.
- Bij het consortium is door ambtelijk EZK aangegeven dat openheid en eerlijke kansen voor de gehele markt een belangrijk element is binnen de wind op zee aanpak.

- Als dit project in zijn geheel aan het consortium wordt gegund, ontstaat mogelijk grote marktmacht voor één partij. Dit heeft gevolgen voor de competitiviteit van de wind op zee (en mogelijk ook de waterstof)markt. Daarnaast betekent dit dat het Rijk (in het bijzonder EZK) zich in grote mate committeert aan één partij voor de opschaling van waterstofproductie in Nederland.
- Het committeren van EZK aan Shell kan politiek ingewikkeld liggen, zeker in Groningen.

Spreekpunten

- U kunt aangeven de wens te begrijpen om dit project als één geheel te gunnen. De schaalvoordelen die ontstaan zullen ongetwijfeld groot zijn.
- U kunt de hierboven genoemde belangenafweging schetsen. Binnen EZK wordt gewerkt aan deze afweging. Je kan aangeven hier na de zomer graag op terug te willen komen. Momenteel wordt ook een studie naar gecombineerde tenders in de Noordzee gedaan. De resultaten worden eind september/begin oktober 2020 verwacht.
- U kunt het consortium vragen:
 - hoe zij denken de markt te betrekken en ook competitief te houden;
 - of zij plannen hebben het consortium verder uit te breiden;
 - zo ja: met wat voor type partijen
 - of het gunnen in plaats van tenderen van de kavels een go/no go is voor de verdere voortgang van het project.

4. Transport/Infrastructuur

Kern

- De aanlanding van de windparken zal rechtstreeks op de waterstoffabriek plaatsvinden. Een klein gedeelte zal aangeland worden op het hoogspanningsnet. Op het net in Groningen is weinig ruimte voor extra aanlanding.
- De waterstoffabriek zal in eerste instantie rondom het industriële cluster van de Eemshaven gaan leveren. Het consortium geeft er de voorkeur aan dat bij realisatie eerst het oostelijke deel van de waterstof 'backbone' ontwikkeld zal worden. Dit betekent dat er snel mogelijkheden ontstaan waterstof te distribueren naar Limburg en het Ruhrgebied.
- De vraag die nog op tafel ligt is wie de kosten van het net op zee en het transport van waterstof op land uiteindelijk zal moeten dragen. Daarnaast is de vraag wie het net op zee zal moeten faciliteren. Het consortium onderzoekt momenteel of het goedkoper is om het net op zee integraal in het project mee te nemen of apart door Tennet te laten aanleggen.

Spreekpunten

- Infrastructuur is een belangrijk element om de waterstofmarkt in Nederland op gang te brengen. Daarom is EZK ook samen met Tennet en Gasunie begonnen aan het onderzoek HyWay27. Cruciaal hierbij is dat beide netbeheerders samen en op een integrale wijze naar de infrastructurele behoefte rond de waterstof kijken.

- U kunt vragen naar de positie van Tennet:
 - Tennet is een belangrijke speler als het gaat om het net op zee. Is het consortium met hen in gesprek en zijn ze van plan Tennet aan het consortium toe te voegen?
 - Hoe verlopen de gesprekken met Tennet? Wat zien zij als kansen/risico's?
 - Wat is de betrokkenheid van Fin. als aandeelhouder van Gasunie en Tennet bij dit soort gesprekken?
- U kunt vragen naar hun visie op het eventueel socialiseren van infrastructuurkosten.
 - Het is voor een overheid ingewikkeld om veel geld aan één specifiek project toe te kennen en vervolgens deze kosten te socialiseren..
 - Welke infrastructuur kan eventueel ook door andere projecten gebruikt worden? Waar kan samen met andere projecten worden opgetrokken?

5. Businesscase en te verwachten FID

Kern

- De presentatie bevat een algemene analyse van de capex en opex kosten.

Spreekpunten

- U kunt vragen naar:
 - een indicatieve verdeling van de te verwachten investeringen/kosten voor de private investeringen en de publieke middelen die nodig zijn om dit project te kunnen realiseren. Hierbij kan ook gevraagd worden naar een meer specifieke opbouw van de opex kosten;
 - de bevindingen uit de haalbaarheidsstudie rond de onrendabele top en type instrumenten die nodig zijn om deze onrendabele top te kunnen dekken;
 - of de investeringen die niet toekomen aan infrastructuur volledig door private partijen worden gedragen (windpark, elektrolysefabriek etc.);
 - de zorgenpunten t.a.v. de go/no go punten om de FID te kunnen nemen;
 - het moment waarop een FID kan worden verwacht.

6. Markontwikkeling

Kern

- De vraag naar groene waterstof moet in Nederland nog op gang komen.
- Recent heeft de Duitse regering haar waterstofstrategie bekendgemaakt. Hier zit een substantieel subsidie-element in, om ervoor te zorgen dat bedrijven gaan omschakelen op groene waterstof. Er bestaat dus een risico dat de door het consortium geproduceerde groene waterstof uiteindelijk grotendeels op de Duitse markt belandt (bijvoorbeeld: Ruhrgebied). Het is tegelijkertijd best mogelijk dat het nieuwe

instrumentarium van Duitsland (vraag subsidiëring) een positief effect heeft op de in NL geproduceerde waterstof.

- In Nederland zijn ook verschillende subsidie-instrumenten beschikbaar, met name voor waterstof. Daarnaast investeert ook Tennet in de infrastructuur op zee en op land. Als vervolgens alle energie van dit project naar Duitsland zou gaan, is de vraag of wij dit wenselijk achten. Dit moet in nauwe afweging gezien worden met de economische voordelen die een project van deze omvang in Nederland biedt.

Spreekpunten

- In de Kabinetsvisie Waterstof zijn al verschillende subsidie-instrumenten zijn opgenomen (opschalingsinstrument, SDE++), maar die lijken voor dit project niet toereikend. Wel kan je melden dat Nederland in de discussie rondom de REDII bezig is om elektrolyse een goede uitgangspositie te geven in relatie tot de (virtuele) koppeling met wind op zee.
- In het eerste gesprek heeft het consortium aangegeven met potentiële afnemers in Nederland in gesprek te willen gaan en mogelijk ook onderdeel te laten worden van het consortium.
- U kunt vragen:
 - of er al potentiële afnemers zijn;
 - wat de grootste belemmeringen zijn om ook daadwerkelijk groene waterstof te gaan afnemen;
 - de waarschijnlijkheid en impact van deelname van Duitse bedrijven in het project (naar aanleiding van de Duitse Waterstofstrategie).
- In het gesprek kun je de voor- en nadelen van interactie met Duitse industrie noemen, zoals bij de kernpunten hierboven weergegeven.

Toelichting

Locatie

- In de kaart zijn de groene gebieden de voorkeursgebieden van het consortium voor de offshore wind.
- De grijze gebieden ten noorden van Gemini zijn eventuele alternatieve gebieden.
-

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: maandag 29 juni 2020 09:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Vervolgssessies NorthH2

Ha 10.2.e,

Even checken of je deze mail hebt ontvangen? Indien akkoord boek ik alvast een 'placeholder'!

Groet,
 10.2.e

From: 10.2.e
Sent: Tuesday, June 23, 2020 2:28 PM
To: 10.2.e
Subject: Vervolgssessies NorthH2

Ha 10.2.e,

Hopelijk heb je de slides goed ontvangen. Op naar 7 juli!

Omdat alle agenda's snel volstromen zou ik graag alvast de volgende invites naar je/jullie toe willen sturen. Een nieuwe grote sessie zoals we hadden op 18 juni en een voorbereidende sessie tussen ons. Afgelopen keer merkten we dat een aparte sessie met technische leads erg nuttig was. Zullen we dat ook dit keer zo inplannen?

Ik stel dan de volgende data voor:
 Donderdag/vrijdag 13/14 augustus technische sessie NorthH2
 Tussenin belafsprak 10.2.e
 Donderdagochtend 20 augustus voor de grote plenaire sessie NorthH2

Samenstelling van de groepen vergelijkbaar met de afgelopen twee sessies.

Ik hoor graag wat je ervan denkt!

Groet,

10.2.e
 Government Relations Advisor 10.2.e

Shell International B.V.
 P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands
Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands
Telephone +31 6 10.2.e
Email: 10.2.e @shell.com
Internet: www.shell.com / www.shell.nl

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: maandag 29 juni 2020 13:56
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Acties/afspraken North2 n.a.v. meeting EZK

Ha 10.2.e,

N.a.v. de bijeenkomst op 18 juni 2020 hebben wij onderstaande vervolgacties geïdentificeerd. Wij zullen het initiatief nemen voor deze afspraken. Mochten jullie nog andere zaken hebben opgeschreven die hier niet tussen staan laat het dan vooral weten!

Wie	Wat	Wanneer
10.2.e	Levelized cost breakdown delen	-Apart gesprek in juli
10.2.e	CAPEX slide verder uitsplitsen wat is publiek/privaat	-Mogelijk apart gesprek juli -Agenderen in augustus bij grotere sessie
10.2.e	Inzicht partneringsdiscussies (update Duitse speler/gesprekken)	-Belangrijk voor agenda 7 juli (DG Gaastra).
10.2.e	Breakdown kosten extra kabels uiteenzetten (welke onderdelen zorgen voor hoge kosten?)	-Apart gesprek in juli
10.2.e	Uitwerken modellen/opties voor offshore energietransport incl praktijkvoorbeelden als kleine velden (NOGAT/NGT): wat past beste bij ontwikkeling als North2. Onderscheid maken tussen offshore elektriciteitskabels en offshore pijpleidingen	-Voor agenda 7 jul (DG Gaastra)
10.2.e	Uitwerken level playing field; goede vergelijking waar de verschillen zitten? Is dit alleen de offshore e-kabel?	-Apart gesprek in juli
10.2.e	Uitleg electrolysers (kosten, economies of scale).	-Bij voorkeur voor 7 juli als dit lukt
10.2.e	Nadere appreciatie van Duitse systematiek	-Ongoing (NB. Duitse systematiek moet ook nog uitgewerkt worden)

10.2.e	in gesprek volloop garanties en uitrolscenario H2 backbone	- <i>Bilateraal ihkv de HyWay studie</i>
--------	--	--

Bij vragen, weet ons te vinden!

Groet,

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
 Verzonden: dinsdag 30 juni 2020 13:05
 Aan: 10.2.e
 Onderwerp: RE: Gesprek Sandor/NorthH2

Dankjewel 10.2.e! Mocht je voor jouw kennismaking nog achtergrond nodig hebben, dan hoor ik het wel.

Groetjes,
 10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
 Verzonden: maandag 29 juni 2020 17:31
 Aan: 10.2.e @minezk.nl>
 CC: 10.2.e @minezk.nl>
 Onderwerp: RE: Gesprek Sandor/NorthH2

Hoi 10.2.e,

Toevallig weet Sandor de actuele stand van zaken! Zie de nota die hij heeft gekregen. Woensdag behandel ik dit met hem, vrijdagmiddag heeft hij een call met de gedeputeerden. @10.2.e, voor jou ook handig om te weten! Mijn kennismaking met NorthH2 lijkt deze week mogelijk ook te gaan gebeuren.

Als je toch twee regels handig vindt:

- buiten reikwijdte
- Indien NorthH2 hierbij wil aanhaken en EZK binnen de planning conform het Ontwikkeldkader (TNW live in 2027) wil blijven, is het noodzakelijk om bij NorthH2 te versnellen en deze zomer commitment te geven voor de investering.

Zie hieronder nog twee suggesties in jouw punten!

Groetjes,

10.2.e
 projectmanager Net op zee Ten noorden van de Waddeneilanden

.....
Directie Warmte en Ondergrond
DG Energie & Klimaat
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
 T 070-10.2.e
 M 06-10.2.e
 F 070-10.2.e
 10.2.e @minezk.nl

Van: 10.2.e @minezk.nl>
 Verzonden: maandag 29 juni 2020 11:21
 Aan: 10.2.e @minezk.nl>
 Onderwerp: Gesprek Sandor/NorthH2

Ha 10.2.e,

7 juli heeft Sandor een gesprek met de leden van het consortium NorthH2 (Shell/Gasunie project boven Groningen). Zij zullen daarbij hun project en een eerste deel van hun haalbaarheidsstudie presenteren. We zijn op dit moment bezig met de voorbereidingen voor Sandor.

Zou jij als het lukt vandaag 1 of 2 bullets kunnen toevoegen over de kabels door de Waddenzee (m.n. stand van zaken corridor en of NorthH2 daar potentieel gebruik van zou kunnen maken, los van of we dat beleidsmatig wenselijk achten)?

Hieronder vind je de bullets die we al hebben over dit onderwerp.

Alvast bedankt!

Groetjes,

10.2.e

Locatie offshore wind en aanlanding

Kern

- De te bouwen windparken op zee dienen- in het basisscenario- ten zuiden (toch ten noorden?) van het huidige windgebied 'Ten Noorden van de Wadden' (hierna: TNW) te worden gerealiseerd (zie toelichting voor kaart).
- De gebieden die het consortium heeft onderzocht in het basisscenario vallen op dit moment niet onder de potentieel aan te wijzen windgebieden vanuit het Programma Noordzee. Op deze plaats ligt een NAVO oefenterrein van Defensie. Dit is een aantal weken geleden door ambtenaren van EZK aan het consortium medegedeeld. Inmiddels lopen er nieuwe gesprekken tussen EZK en Defensie om de mogelijkheden te onderzoeken (PM CHECK).
- Als alternatief heeft het consortium ook gebieden ten noorden van TNW doorgerekend. De extra kosten bedragen ruim 1 miljard euro. (ter info: mijn 120 km variant kost bij de duurste optie nog geen 1 miljard, dus is wel hoog. Gelijktroom zou bij mij 1,5 miljard kosten, mijn boerenverstand zegt dan dat dit wel aan de hoge kant is ingeschat.)
- Bij de aanlanding zal een elektriciteitskabel door de Waddenzee getrokken moeten worden. Op dit moment wordt bekeken of het mogelijk is een kabelcorridor aan te leggen in de Waddenzee (PM CHECK)

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 2 juli 2020 09:56
Aan: 10.2.e)
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Eerste opzet Voorbereiding Sandor

Ha 10.2.e ,

Had jij dit al afgestemd? Dan kunnen we dat meenemen in voorbereiding Sandor.

Groetjes,
 10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2020 09:13
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>;
 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Eerste opzet Voorbereiding Sandor

Hoi Allen, deelname vanuit B&I zullen we afstemmen, we denken zelf aan David of 10.2.e . Sandor en Focco is misschien een beetje too much.

Met vriendelijke groet,
 10.2.e
 Beleidsmedewerker

.....
 Directie Topsectoren en Industriebeleid
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....
 Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e ltbach@minezk.nl>
Verzonden: maandag 29 juni 2020 09:12
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>;
 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Eerste opzet Voorbereiding Sandor

Beste 10.2.e ,

Zie mijn toevoegingen in de nota voor Sandor voor het gesprek met Consortium North2.
 Het zou mooi zijn als we vanmiddag een bijna definitieve versie kunnen hebben die we zouden kunnen verspreiden ter commentaar/aanvullingen onder o.a. 10.2.e en onze collega's van B&I. Ik denk dat 10.2.e deze nota zou moeten medeparaferen. Vraag is ook wie van jouw directie naar deze nota moet kijken, ivm met wind op zee.

Verder moeten we aan 10.2.e en 10.2.e vragen wie van B&I naar deze nota zou moeten kijken (of misschien alleen ter info krijgen). Vraag is ook of iemand van B&I aan dit overleg zou moeten meedoen. (David of zelf Focco?).

Graag reactie en alvast bedankt!

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: woensdag 24 juni 2020 15:52

Aan: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: Eerste opzet Voorbereiding Sandor

Ha 10.2.e ,

Bijgaand een eerste opzet van de voorbereiding voor Sandor op North2 gesprek. Moeten misschien nog wat elementen bij, misschien moet er hier en daar ook wel wat uit. Maar er staat in ieder geval een raamwerk.

Groet,

10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 2 juli 2020 11:31
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: Gesprek Sandor met North2

Ha 10.2.e,

Dank! Voorbereiding doe ik samen met 10.2.e, dus is zo goed afgedekt.

Groetjes,
10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 2 jul. 2020 om 11:29 heeft 10.2.e @minezk.nl> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e,

Goed dat je even checkt. Voor een project van een omvang en planning van North2 is opschalingsinstrument niet interessant. Desalniettemin toont het wel dat we stappen aan het zetten zijn.
Belangrijker is denk ik dat we op grote lijnen de RED II nu goed proberen te regelen, ook voor elektrolyse met een directe of virtuele koppeling met windparken op zee.
De andere spreekpunten zijn prima, punt van afnemers in beeld krijgen is van wezenlijk belang.

Ik sluit even 10.2.e en 10.2.e aan in de cc, zij zijn direct betrokken bij de gesprekken met North2 dus weten wellicht beter waar de interessante aanknopingspunten liggen.

Hartelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: donderdag 2 juli 2020 11:18
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: Gesprek Sandor met North2
Urgentie: Hoog

Ha 10.2.e,

Dinsdag heeft Sandor gesprek met North2. Gaat onder meer over marktontwikkeling, subsidie etc.

N.a.v. spreekpunten Sandor had ik een korte vraag, namelijk of bijdrage onderaan de mail (met name het eerste spreekpunt) klopt.

Groet,
10.2.e

6. Marktontwikkeling

Kern

- De vraag naar groene waterstof moet in Nederland nog op gang komen.

- Recent heeft de Duitse regering haar waterstofstrategie bekendgemaakt. Hier zit een substantieel subsidie-element in, om ervoor te zorgen dat bedrijven gaan omschakelen op groene waterstof. Er bestaat dus een risico dat de door het consortium geproduceerde groene waterstof uiteindelijk grotendeels op de Duitse markt belandt (bijvoorbeeld: Ruhrgebied). Het is tegelijkertijd best mogelijk dat het nieuwe instrumentarium van Duitsland (vraag subsidiëring) een positief effect heeft op de in NL geproduceerde waterstof.
- In Nederland zijn ook verschillende subsidie-instrumenten beschikbaar, met name voor waterstof. Daarnaast investeert ook Tennet in de infrastructuur op zee en op land. Als vervolgens alle energie van dit project naar Duitsland zou gaan, is de vraag of wij dit wenselijk achten. Dit moet in nauwe afweging gezien worden met de economische voordelen die een project van deze omvang in Nederland biedt.

Spreekpunten

- Je kan aangeven dat in de Kabinetsvisie Waterstof al een opschalingsinstrument is opgenomen. Weliswaar gaat het om relatief beperkte middelen (35 miljoen per jaar), desalniettemin kan geconstateerd worden dat daarmee een begin wordt gemaakt met de financiële ondersteuning voor de opschaling van waterstof. Daarnaast kan uit de SDE++ worden geput, al zal het voorlopig moeilijk zijn om aan de gehanteerde subsidiecriteria te kunnen voldoen. .
- In het eerste gesprek heeft het consortium aangegeven met potentiële afnemers in Nederland in gesprek te willen gaan en mogelijk ook onderdeel te laten worden van het consortium.
- Je kan vragen:
 - of er al potentiële afnemers zijn;
 - wat de grootste belemmeringen zijn om ook daadwerkelijk groene waterstof te gaan afnemen;
 - de waarschijnlijkheid en impact van deelname van Duitse bedrijven in het project (naar aanleiding van de Duitse Waterstofstrategie).
- In het gesprek kun je de voor- en nadelen van interactie met Duitse industrie noemen, zoals bij de kernpunten hierboven weergegeven.

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: dinsdag 7 juli 2020 17:24
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Kort bijpraten
Bijlagen: Acties/afspraken NorthH2 n.a.v. meeting EZK ; RE: Vervolgssessies NorthH2

Ha 10.2.e,

Dank voor het mogelijk maken van de meeting vanmiddag tussen NorthH2 en Sandor Gaastra. Ik ga volgende week donderdag op vakantie, is het een idee daarvoor nog even te bellen over vormgeven vervolg afspraken (welke maken we herhalend en kunnen we alvast de high-level meetings inplannen zoals die vandaag op tafel werden gelegd)? Mogelijk kunnen we dan ook bijgesloten mails even kort doorlopen.

Schikt het jou op een van de volgende momenten:

Morgen tussen 12.30-13.30 uur
Donderdag tussen 11.30-13.00 uur
Vrijdag om 12.00 uur of om 14.00 uur?

Ik hoor graag van je!

Groet,
10.2.e

10.2.e
Government Relations Advisor 10.2.e

Shell International B.V.

P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands
Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands
Telephone +31 6 10.2.e
Email 10.2.e @shell.com
Internet: www.shell.com / www.shell.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 8 juli 2020 16:09
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Voorbereiding Sandor North2

Ha 10.2.e,

Volgens mij was het een goed gesprek. Sandor heeft enerzijds zijn enthousiasme naar voren gebracht, maar ook de vraagstukken waar we nog voor staan 11.1

Wordt vervolgd!

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e [REDACTED]@minbzk.nl>
Verzonden: dinsdag 7 juli 2020 18:24
Aan: 10.2.e [REDACTED]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Voorbereiding Sandor North2

Dank, 10.2.e, hoe ging het?

Hg 10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 6 juli 2020 15:17
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
@minbzk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
@minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: Voorbereiding Sandor North2

Beste collega's,

Bijgevoegd ter informatie de voorbereiding voor het overleg dat Sandor morgen heeft met North2.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e
Directie Elektriciteit
DG Klimaat & Energie

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

E:10.2.e @minezk.nl
T: +31 6 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: vrijdag 10 juli 2020 14:56
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Notitie Duitsland

Ha 10.2.e,

Natuurlijk mag je dat aangeven! Dat maken we graag mogelijk.

Dinsdag meer, geniet van je weekend straks! (En 10.2.e van je vakantie!)

Groet,
10.2.e

From: 10.2.e @minezk.nl>
Sent: Friday, July 10, 2020 2:36 PM
To: 10.2.e @shell.com>
Cc: 10.2.e @minezk.nl>
Subject: RE: Notitie Duitsland

Think Secure. This email is from an external source.

Hi 10.2.e,

Bedankt, dat komt heel goed uit met de planning. Mag ik ook doorgeven dat jullie bereid zijn om na de zomer naar Duitsland te gaan om het project toe te lichten en de mogelijke samenwerking te concretiseren? 10.2.e heeft dat genoemd als een mogelijkheid.

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,
10.2.e
Beleidsmedewerker

.....
Directie Warmte en Ondergrond – Cluster Mijnbouwbeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | C-zuid derde verdieping
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
M 06 10.2.e **E** 10.2.e @minezk.nl

Afwezig op maandagen

Van 10.2.e @shell.com 10.2.e @shell.com>
Verzonden: vrijdag 10 juli 2020 14:13
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: Notitie Duitsland

Ha 10.2.e,

ik heb vanochtend met 10.2.e gesproken n.a.v. het gesprek wat jullie met 10.2.e hebben gehad. Na

een kleine – interne – inventarisatie wil ik je laten weten dat ik je dinsdag e.e.a. toestuur wat jij dan door kunt sturen aan de Duitse collega's. Hopelijk is dit snel genoeg.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Government Relations Advisor 10.2.e
& Strategy Advisor for Shell Netherlands and the Country Chair Netherlands

Shell International B.V.

P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands

Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands

Telephone +31 6 10.2.e

Email: 10.2.e @shell.com

Internet: www.shell.com / www.shell.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: dinsdag 14 juli 2020 16:45
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @shell.com
Onderwerp: NorthH2 info voor Duitsland
Bijlagen: Project NorthH2-presentation_NLGER.pptx

Ha 10.2.e,

Zoals toegezegd hierbij een slidepack om te kunnen delen met jullie Duitse collega's! Het blijft een uitdaging e.e.a te vangen in slides. Ik benadruk dus nogmaals graag dat we erg open staan voor een gesprek met jullie en jullie Duitse collega's om e.e.a. nader toe te lichten en de diepte in te gaan.

Ik hoop dat dit ze in ieder geval wat meer laat zien!

Voor nu alvast een fijne zomer toegewenst, ik ben zelf 6 augustus weer terug en bereikbaar voor alles! Mocht er in de tussentijd iets zijn, benader me dan gerust op mijn mobiele nummer (zie hieronder)!

Groet,

10.2.e

Government Relations Advisor 10.2.e
& Strategy Advisor for Shell Netherlands and the Country Chair Netherlands

Shell International B.V.

P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands

Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands

Telephone +31 6 10.2.e

Email: 10.2.e @shell.com

Internet: www.shell.com / www.shell.nl

NorthH₂

Scaling up green hydrogen

gasunie

supported by

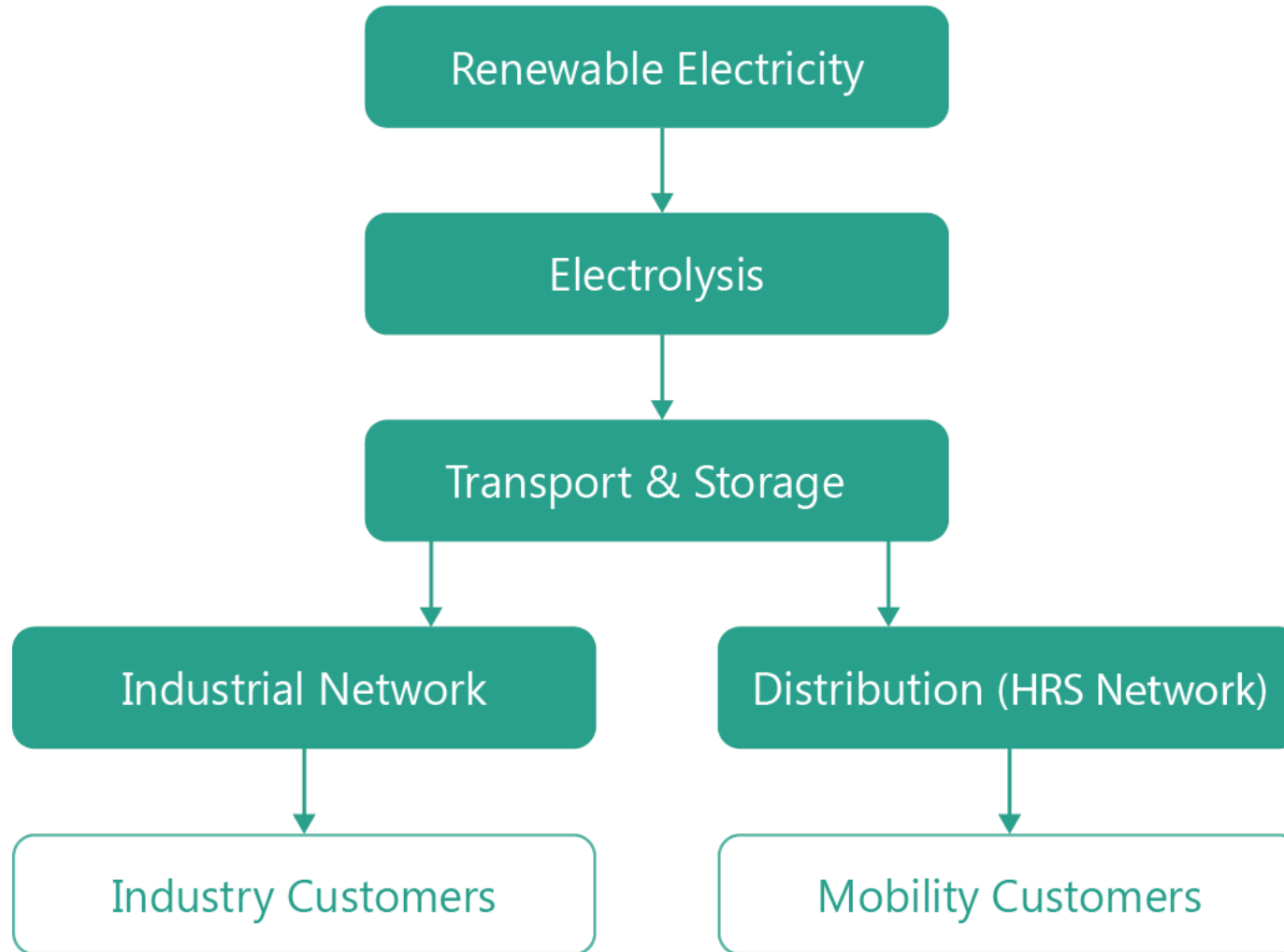
NorthH₂

Scaling up green hydrogen

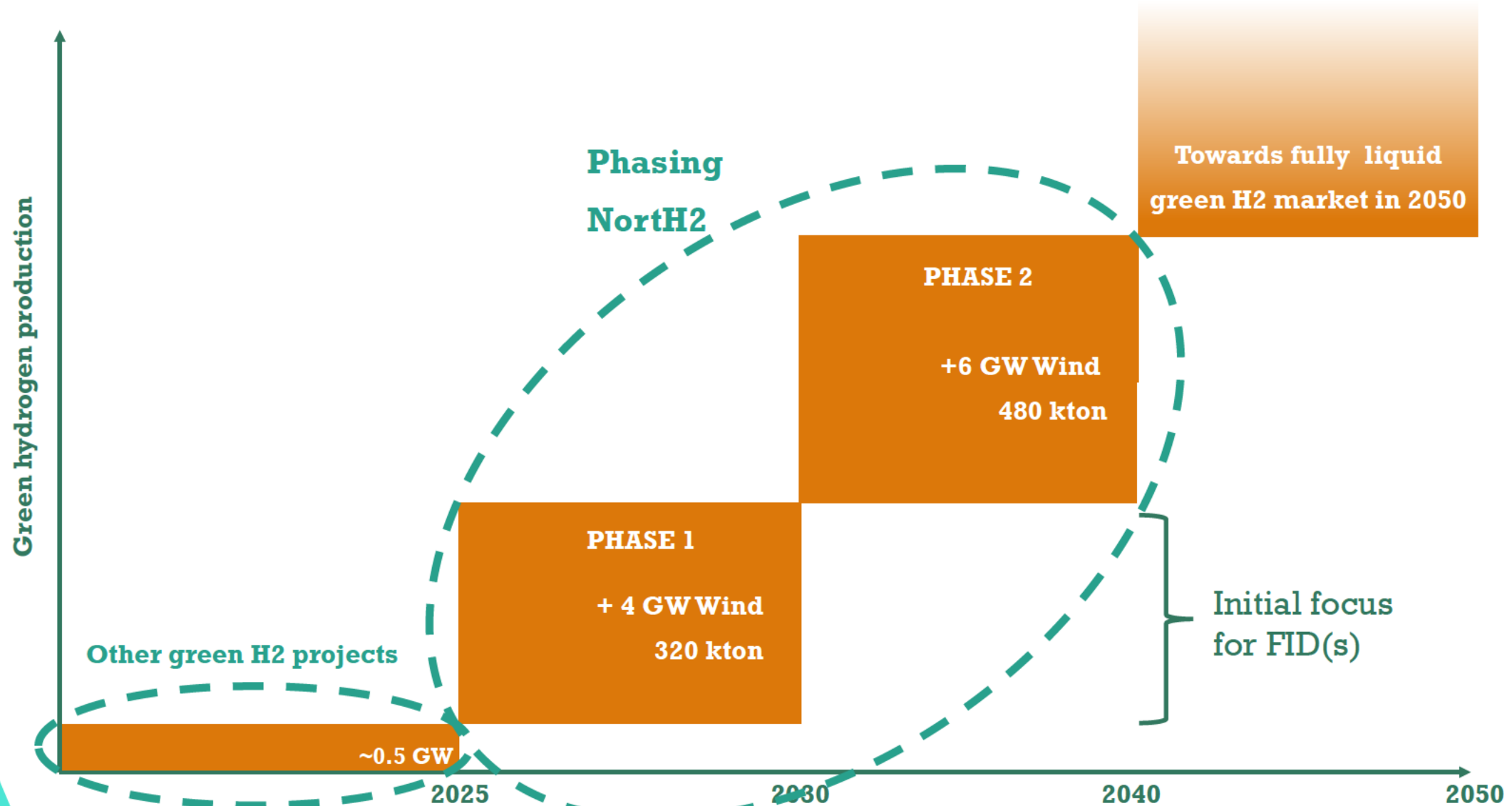
2030

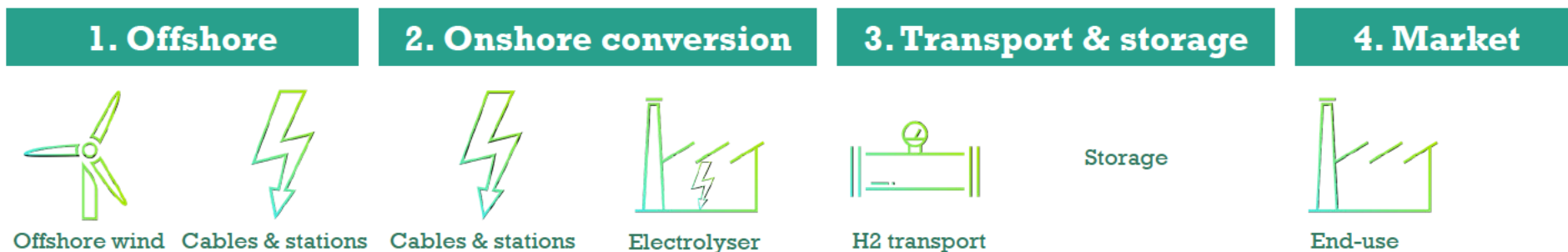
NorthH2 integrated green hydrogen value chain

NorthH2 development staircase: 10GW+ by 2040

Value chain – Phase 1 - 4GW operational (2027 → 2030)

1. Offshore Wind Farm & Power Infra

- ▶ 4GW wind farm
- ▶ 1 GW per year to be realized in the period 2027-2030 as part of Phase 1
- ▶ Dedicated high voltage power infrastructure to shore

2. Onshore Electrolyser

- ▶ Dedicated onshore Electrolyser with in 50-100 MW modules
- ▶ Alkaline Water Electrolysis

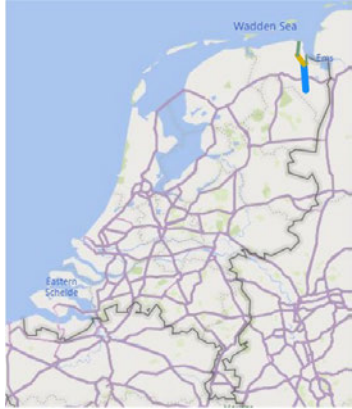
3. H2 Network

- ▶ Creating a hydrogen backbone based on existing natural gas infrastructure
- ▶ Gasunie H2 backbone will likely operate between 50 bar (inlet) and 30 bar (outlet)
- ▶ 4 Salt caverns

H2 backbone: all main NL clusters and numerous German clusters connected by 2030

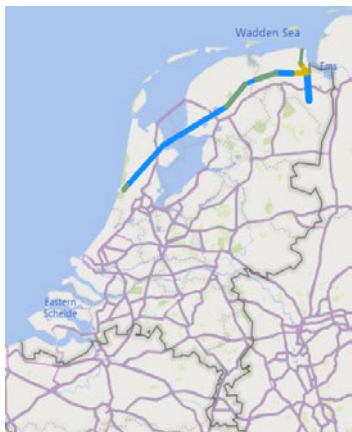
North (<2027)

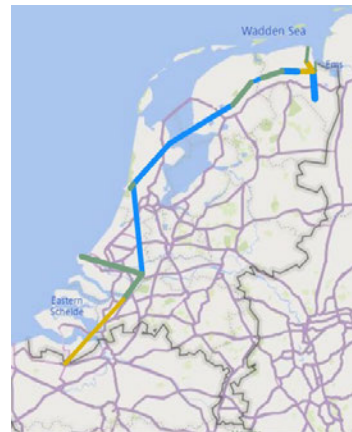
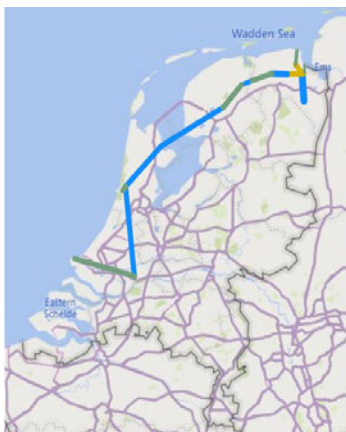
East (2027)

West (2030)

H2 backbone

H2 backbone created based on existing natural gas infrastructure

North <2027

- Connecting Eemshaven with storage at Zuidwending and Delfzijl/Emmen industry clusters

East by 2027

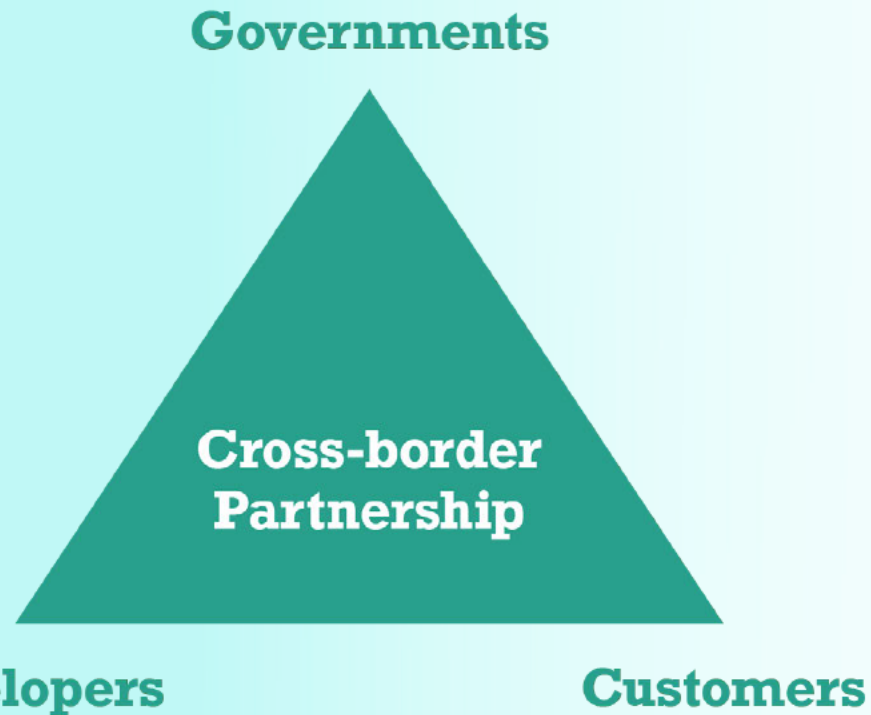
- Connections to Germany and Limburg

West by 2030

- Connection to Amsterdam, Rotterdam and Zeeland

Integration and partnering will be key to success

Common objective

Meeting the Paris Agreement targets and timeframe to decarbonise industrial sectors (at the lowest cost to society)

Approach

- Broad and inclusive consortium that reflects the Northwest European scale of the project: cross-border, multi-country, multi-company, public-private
- Transparent business case in open dialogue with market, governments and knowledge centers
- Coordinated investments and developments by all parties along the value chain
- Facilitated by targeted government policies, regulations and subsidies
- Decarbonising industrial sectors to strengthen economic activity in Northwest Europe

Why?

- Paris Agreement: reducing carbon emissions to reduce global warming $< 1.5^{\circ}\text{C}$
- EU goal of reaching climate neutrality (or net-zero emissions) by 2050

What?

- Green hydrogen production to decarbonise hard-to-abate sectors in the industry and heavy-duty transport
- Crossborder cooperation to support Northwest European frontrunner position in green hydrogen

How?

- Scaling up 100% green hydrogen production by building the first GW scale integrated value chain project
- Support technology development, bringing down costs for society
- Repurposing of natural gas infrastructure and stimulant for an integrated energy system
- Accelerated development of green hydrogen market

NorthH₂

Scaling up green hydrogen

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 23 juli 2020 15:09
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Contact North2

Ha 10.2.e,

Ze zouden dan denk ik het beste even contact op kunnen nemen met 10.2.e (@shell.com) of 10.2.e (@shell.com).

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: donderdag 23 juli 2020 11:28
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: FW: Contact North2

H 10.2.e,

Zie email hieronder van 10.2.e . 10.2.e is met vakantie. Wie kan hij het beste benaderen voor de interview? Ik ontvang graag naam en emailadres om door te sturen!

Gr,
10.2.e

Van: 10.2.e @guidehouse.com>
Verzonden: donderdag 23 juli 2020 11:25
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: Contact North2

Dag 10.2.e,

10.2.e van Shell is op verlof, hebben jullie nog andere contactpersonen binnen het North2 project die je kan delen?

Tijdens een eerder gesprek kwamen de namen 10.2.e en 10.2.e nog voorbij.

Alvast dank,
10.2.e

10.2.e
 Managing Consultant, Energy Sustainability and Infrastructure
 +31 6 10.2.e Mobile | 10.2.e @guidehouse.com
[guidehouse.com](https://www.guidehouse.com)
 Connect with me on [LinkedIn](#)

NOTICE: This communication is from Guidehouse Inc. or one of its subsidiaries. The details of the sender are listed above. This email, including any attachments, is meant only for the intended recipient of the transmission and may contain confidential and/or privileged material. If you received this email in error, any review, distribution, dissemination or other use of this information is strictly prohibited. Please notify the sender immediately by return

email and delete the messages from your systems. In addition, this communication is subject to, and incorporates by reference, additional disclaimers found in the “Disclaimers” section at www.guidehouse.com.

Navigant Netherlands B.V., Registered in The Netherlands, No. 30161191, VAT ID: NL.8087.93.305.B01, a private company with limited liability (Besloten Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid), Registered Office: Stadsplateau 15, 3521 AZ Utrecht, The Netherlands.

Navigant Investments B.V., Registered in The Netherlands, No. 24464589, VAT ID: NL.8209.28.495.B01, a private company with limited liability (Besloten Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid), Registered office: Stadsplateau 15, 3521 AZ Utrecht, The Netherlands.

Navigant WTTS B.V., Registered in The Netherlands, No. 24468357, VAT ID: NL.8210.94.580.B01, a private company with limited liability (Besloten Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid), Registered Office: Stadsplateau 15, 3521 AZ Utrecht, The Netherlands.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 24 augustus 2020 09:16
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: NorthH2/EZK technische werksessie

10.2.e ,

Ik heb het wel geaccepteerd, doe dus mee om te kijken van de laatste stand van zaken is.

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 24 augustus 2020 09:12
Aan: 10.2.e @minezk.nl>, 10.2.e
 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: NorthH2/EZK technische werksessie

10.2.e , ben jij wel aanwezig bij de werksessie? Ik ben uitgenodigd voor een werkbezoek bij Orsted, dus ik kan daarom niet deelnemen.

Indien nodig moeten we misschien last minute verzetten

Met vriendelijke groet,
 10.2.e
 Beleidsmedewerker

.....
 Directie Topsectoren en Industriebeleid
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....

Afwezig op vrijdagen

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: zondag 23 augustus 2020 19:54
Aan: 10.2.e @shell.com
CC: 10.2.e
Onderwerp: Geweigerd: NorthH2/EZK technische werksessie
Tijd: maandag 24 augustus 2020 15:00-16:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams Meeting

Hi 10.2.e ,

Ik werk niet op maandag. Ik kan morgen helaas niet erbij zijn.

Groet,
 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 31 augustus 2020 15:33
Aan: 10.2.e@shell.com'
Onderwerp: RE: Acties/afspraken NorthH2 n.a.v. meeting EZK

Ha 10.2.e,

Volgens mij bedoelt 10.2.e de zaken die primair naar voren zijn gekomen in het gesprek met Sandor. Dus dat ging m.n. over tendering, aanlanding, backbone naar Duitsland.

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e@shell.com <10.2.e@shell.com>
Verzonden: maandag 31 augustus 2020 15:29
Aan: 10.2.e@minezk.nl>
Onderwerp: FW: Acties/afspraken NorthH2 n.a.v. meeting EZK

10.2.e ik heb dit lijstje om straks evt te laten zien. Ik weet niet of dit ook het lijstje is wat jij hebt/waarnaar 10.2.e verwees zojuist!

From: 10.2.e
Sent: Monday, June 29, 2020 1:56 PM
To: 10.2.e@minezk.nl>
Subject: Acties/afspraken NorthH2 n.a.v. meeting EZK

Ha 10.2.e,

N.a.v. de bijeenkomst op 18 juni 2020 hebben wij onderstaande vervolgacties geïdentificeerd. Wij zullen het initiatief nemen voor deze afspraken. Mochten jullie nog andere zaken hebben opgeschreven die hier niet tussen staan laat het dan vooral weten!

Wie	Wat	Wanneer
10.2.e	Levelized cost breakdown delen	-Apart gesprek in juli
10.2.e	CAPEX slide verder uitsplitsen wat is publiek/privaat	-Mogelijk apart gesprek juli -Agenderen in augustus bij grotere sessie
10.2.e	Inzicht partneringsdiscussies (update Duitse speler/gesprekken)	-Belangrijk voor agenda 7 juli (DG Gastra).
10.2.e	Breakdown kosten extra kabels uiteenzetten (welke onderdelen zorgen voor hoge kosten?)	-Apart gesprek in juli

10.2.e	<p>Uitwerken modellen/opties voor offshore energietransport incl praktijkvoorbeelden als kleine velden (NOGAT/NGT): wat past beste bij ontwikkeling als NorthH2.</p> <p>Onderscheid maken tussen offshore elektriciteitskabels en offshore pijpleidingen</p>	-Voor agenda 7 jul (DG Gaastra)
10.2.e	<p>Uitwerken level playing field; goede vergelijking waar de verschillen zitten? Is dit alleen de offshore e-kabel?</p>	-Apart gesprek in juli
10.2.e	<p>Uitleg electrolyzers (kosten, economies of scale).</p>	-Bij voorkeur voor 7 juli als dit lukt
10.2.e	<p>Nadere appreciatie van Duitse systematiek</p>	-Ongoing (NB. Duitse systematiek moet ook nog uitgewerkt worden)
10.2.e	<p>in gesprek volloop garanties en uitrolscenario H2 backbone</p>	-Bilateraal ihkv de HyWay studie

Bij vragen, weet ons te vinden!

Groet,
10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 1 september 2020 08:05
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: NorthH2 gesprek terugkoppeling en opvolging in de toekomst

Hoi 10.2.e ,

Het consortium heeft ook aangegeven dat ze bereid zijn eea op papier te zetten, dat is gisteren in de afsluiting nog besproken, ik heb dus goede hoop!

Met vriendelijke groet,
 10.2.e
 Beleidsmedewerker

.....
 Directie Topsectoren en Industriebeleid
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....
 Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 31 augustus 2020 18:01
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: NorthH2 gesprek terugkoppeling en opvolging in de toekomst

Beste 10.2.e ,

Het lijkt me prima om dat te vragen, maar ik ben bang dat het voor het consortium nog te vroeg is. Laten we kijken hoe de vragen aan ze kunnen voorleggen.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 31 augustus 2020 17:26
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: NorthH2 gesprek terugkoppeling en opvolging in de toekomst

Beste allemaal,

naar aanleiding van onze werksessie rondom het North2 project en de aldaar gevoerde discussie is het denk ik tijd om North2 te vragen om een aantal punten op papier te laten zetten. Tot op heden hebben we vanuit North2 maar erg weinig op papier gehad, echter het verzoek wordt wel gedaan aan EZK of er niet een PPS opgezet moet worden of een andere wijze van deelneming door een staatsonderneming. Gezien de nog onduidelijke business case en de heldere vraag aan EZK tav NORTH2 lijkt het me goed om North2 te vragen hun zienswijze op een aantal onderwerpen op papier te laten zetten en te onderbouwen.

Ik zie zo de volgende aspecten die wat mij betreft behandeld zou moeten worden:

- **Onderbouwing van de technische opzet van het project;** een onderbouwing over het hoe en waarom het systeem zo ontworpen is als het is. Antwoorden op gekozen schaalgrootte, opslag, locatie, verhouding opgesteld windvermogen en elektrolyse interactie met grid, verwachte opbrengst per jaar aan H2, inschatting vermeden CO2, ruimtelijke claim
- **Financieel economische onderbouwing;** hoe zit de business case, opbouw van kosten, kosten van een kilo waterstof, gehanteerde IRR,
- **maatschappelijke kosten baten analyse**
- **Opzet van het project;** wie zijn de deelnemers, wat is ruimte voor toetreders. Wat is de noodzaak van deelname door een staatsonderneming, danwel een PPS
- **Welke (faciliterende) taken ziet North2 nu precies voor de overheid.** Ik heb reeds gehoord: infrastructuur, markt a la TFF, keten afstemming, internationale samenwerking... Dit moet een overzichtelijke lijst zijn van SMART gedefinieerde doelen/opgaven.

Bovenstaande onderwerpen moeten los behandeld kunnen worden, aangezien er per onderwerp een ander gremium zal zijn.

Volgende week is er een plenaire sessie weer over North2, het lijkt me goed dat we vooraf hebben aangegeven dat bovenstaande onderwerpen verder moeten worden uitgediept. Dit zal voor EZK een basis zijn om klare wijn te schenken over wat we wel en niet kunnen doen

Graag verbeteren / aanvullen waar mogelijk, graag voor donderdag zodat we het kunnen uitsturen!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....

Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | gang A-noord 3^e verdieping

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....

M 06 10.2.e

10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)

www.rijksoverheid.nl/ezk

.....

Afwezig op vrijdagen

Onderwerp: NorthH2/EZK tussentijdse report
Locatie: Microsoft Teams Meeting

Begin: ma 7-9-2020 13:30
Einde: ma 7-9-2020 15:30
Tijd weergegeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Organisator: 10.2.e @shell.com

Update: tijdsblok naar voren ivm teveel agenda clashes, ik hoor graag of dit mogelijk is voor de meeste mensen!

Ha allen,

I.o.m. 10.2.e plannen we alvast graag deze datum in ieders agenda om een 'plenaire' sessie te houden zoals we deze ook gehad hebben op 18 juni jl. Tijdens deze bijeenkomst rapporteren we graag over de voortgang en borgen we dat er voldoende ruimte is om publiek-private uitdagingen te bespreken.

Bij vragen weet me te vinden.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

[Join Microsoft Teams Meeting](#)

[Learn more about Teams](#) | [Meeting options](#)

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: donderdag 17 september 2020 15:32
Aan: 10.2.e
Onderwerp: Input n.a.v. telefoongesprek

Ha 10.2.e,

Tot nu toe heb ik de volgende inventarisatie voor je n.a.v. ons telefoontje gisterochtend:

- 1) Vraag: 6 oktober meeting ambassade, welke bedrijven zijn mogelijk interessant om uit te nodigen?
ThyssenKrupp, RWE, BASF, Archelor Mittal, Salzgitter, Heidelberg Cement
- 2) Vraag: specifieke onderwerpen/dilemma's voor op de agenda op 6 oktober?
Afstemming mechanisme om marktvraag te stimuleren (als NL en Duitsland aligned zijn is cross border trade veel makkelijker)
- 3) Vraag: 2 oktober meeting Wiebes & NRWestfalen onderwerpen van gesprek
Backbone ontwikkeling en samenwerking Noordzee om samen (NL en Duitsland) groene H2 en wind te ontwikkelen.

Mogelijk komt er nog een nabrander, dan laat ik het je weten!
Hopelijk kan je hiermee uit de voeten!

Groet,
10.2.e

Government Relations Advisor 10.2.e
& Strategy Advisor for Shell Netherlands and the Country Chair Netherlands

Shell International B.V.

P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands
Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands
Telephone +31 6 10.2.e
Email: 10.2.e @shell.com
Internet: www.shell.com / www.shell.nl

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 14:40
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Gesprek North2 met Sandor

Ha 10.2.e,

Dankjewel! Ik zal morgen even met 10.2.e bellen om dit af te stemmen.

Mijn beeld is dat als North2 wind op zee wil neerzetten, ze dat in de windgebieden die vanuit het Programma Noordzee worden aangewezen moeten doen. Want volgens de Wet Wind op Zee mag er alleen Wind op Zee neergezet worden in de daarvoor aangewezen gebieden en kan dat alleen door middel van tenders vergeven worden.

Nogmaals: dat is mijn beeld. Ik check morgen even met Irene hoe dat precies zit. Dank in ieder geval voor het signaleren.

Groetjes,
 10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 14:34
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek North2 met Sandor

Hi 10.2.e,

Ik vraag me af hoe het North2 initiatief past bij de beleidsvorming rondom het Programma Noordzee die nu loopt. Zie email in de bijlage van 10.2.e. Als we serieus overwegen om het project te ondersteunen, dan moeten we de ruimteclaim niet opnemen in het Programma Noordzee? Ik weet niet precies wat de deadline is voor het programma Noordzee, maar hopelijk kunnen we Sandor hierover tijdig informeren. Ik lees graag het concept om het waar nodig aan te vullen.

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 14:20
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: Re: Gesprek North2 met Sandor

Hoi 10.2.e,
 Dank je voor het oppakken. We zullen het concept aanvullen.
 Gr 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 14 okt. 2020 om 14:15 heeft 10.2.e @minezk.nl> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e en 10.2.e ,

10.2.e

Onderwerp: Programma Noordzee & North2
Locatie: Facetime: 10.2.e

Begin: do 15-10-2020 11:00
Einde: do 15-10-2020 11:15

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Organisator van vergadering

Organisator: 10.2.e
Verplichte deelnemers: 10.2.e

Ha 10.2.e ,

26/10 heeft Sandor gesprek met North2. Kan ik even kort met bij jou wat checken over Programma Noordzee?
 Dan kan ik daar de voorbereiding van Sandor even op afstemmen.

Groetjes,
 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:37
Aan: 10.2.e)
CC: 10.2.e)
Onderwerp: Re: Voorbereiding Sandor voor gesprek North2

Merci
 Ik kijk er morgenvroeg naar

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 15 okt. 2020 om 16:10 heeft 10.2.e @minezk.nl> het volgende geschreven:

Ha allen,

Bijgevoegd een eerste versie waarin ik het wind op zee-gedeelte al heb ingevoegd.

Vraag voor jullie:

- 1) Bij de update aanvullen wat jullie hebben overgehouden aan de technische meeting van augustus/september. Als dat al volledig genoeg is, is dat ook mooi.
- 2) Bij agendapunt 3 (waterstof) heb ik het nog even open gelaten. Toch een klein beetje gebrek aan diepgaande kennis over wat er tot op de komma gebeurt bij jullie. Ze wilden sowieso iets over IPCEI weten en contact met bijvoorbeeld Duitsland. Volgens mij verder goed om even te schetsen wat voor ontwikkelingen m.b.t. de waterstofvisie er zijn die voor hun interessant kunnen zijn.

Had gehoopt al wat verder te zijn, maar merkte dat mijn kennis mij even in de steek liet 😊

Groetjes,
 10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 11:28
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: Re: Vervolg meeting North

11.1

Qua punt van voorbereiding. Het gesprek vindt maandag 26 okt plaats en ik ben de volgende week met verlof. 10.2.e zou jij daarom een voorzet kunnen doen voor een voorbereiding? Je hebt toch nog een goede voorbereidingsnota gemaakt voor een eerder overleg. Daar kunnen we met knippen en plakken toch een nieuwe voorbereiding voor maken. Mogelijk anders nog even met shell schakelen of ze bijpraat willen of nog specifieke agendapunten hebben die ze willen bespreken. Alles wat deze week langs komt kan ik nog op reageren.

Gr 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 14 okt. 2020 om 10:32 heeft 10.2.e
@minezk.nl> het volgende geschreven:

Hi 10.2.e,

Ik heb hier niets over gehoord en ben ook niet op de hoogte van een afspraak met Sandor. Als het om North2 gaat dan denk ik dat 10.2.e op de hoogte van deze afspraak zou moeten zijn.

10.2.e, komt dit jou bekend over?

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 10:29
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Vervolg meeting North

Ha 10.2.e

Had jij toevallig nog iets gehoord van Shell over een eventuele agenda voor het overleg met Sandor? Op basis van de gesprekken die wij met hun gehad hebben ben ik anders bang dat het een beetje herhaling van zetten gaat worden ten opzichte van vorige gesprek.

Groetjes,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 8 september 2020 12:54
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: secretariaat DG KE <secretariaatDGKE@minezk.nl>
Onderwerp: Vervolg meeting North

Heren,

26 oktober staat er een vervolg meeting North in de agenda van Sandor van 16.00-17.00 uur.
Zouden jullie deze kunnen voorbereiden?

Alvast bedankt!

<image001.jpg>

10.2.e

**Mr. A.F. (Sandor) Gaastra, Directeur-Generaal
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat**

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

E-mail: secretariaatDGKE@minezk.nl

T: +31 70 10 2.e

Als u een bezoek brengt aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Zoals eerder al besproken spreekt Sandor 26 oktober met North2.

Hieronder een voorzet van 10.2.e voor de bespreekpunten. Wind op Zee zal ik naar gaan kijken en afstemmen met team. Echter wordt er ook gevraagd naar IPCEI en Waterstofbeleid, misschien goed als een van jullie daar in wat meer detail Sandor op kan voorbereiden. Ik probeer morgen een eerste concept van de nota te maken, dan kan daarin verder gewerkt worden en kunnen we daarna nog toetsen bij, bijvoorbeeld, 10.2.e en/of Ernst-Paul voor hij de lijn in gaat.

Ik spreek 10.2.e morgenochtend. Mochten jullie nog dingen hebben die jullie specifiek willen weten (verduidelijking op de te bespreken onderwerpen bijvoorbeeld), laat het dan weten!

Eens met deze aanpak?

Groet,
10.2.e

Van 10.2.e @shell.com 10.2.e @shell.com>

Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 13:26

Aan: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: Re: Gesprek North2 met Sandor

Ha 10.2.e,

Ik denk dat het wel handig is elkaar even telefonisch te spreken maar bedoelde meer of 08.00 of 08.30 bijvoorbeeld in m'n vorige mail. Laat maar weten of dat werkt.

Om alvast op je vragen te reageren hierbij alvast het volgende high level:

1) we moeten denk ik nav het vorige gesprek inzoomen op het begin van North2. De off-shore wind. Misschien goed om te bespreken of hier mogelijkheden zijn waar we dichter bij elkaar kunnen komen. Is er iets te verwachten richting een gunning? Hoe zien jullie IPCEI? En hier het liefst dan zo concreet mogelijk (ook irt mogelijke opschaling OSW voor de klimaatdoelen voor 2030). Volgens mij moeten hier de kaarten op tafel gelegd worden.

Daarna is H2 en het beleid een belangrijk kernpunt van de meeting denk ik.

Benieuwd hoe jij deze punten ziet.

2) Slidepack van de laatste meeting met Sandor kan ik met je delen. Andere packs kan ik niet zomaar delen ivm bedrijfsgevoelige informatie dus moet dan eerst langs aantal teamleden.

Let me know what you think!

Groet
10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 14 okt. 2020 om 11:57 heeft 10.2.e AS SI-GRF
10.2.e @shell.com> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e,

Snap ik! Zou dan eventueel morgenochtend vroeg dan een optie zijn voor jou?
08.00-08.30 uur?

Groet,
10.2.e

PS ik ben bereikbaar op onderstaande 06 nummers.

10.2.e

Government Relations Advisor 10.2.e
& Strategy Advisor for Shell Netherlands and the Country Chair Netherlands

Shell International B.V.

P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands

Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands

Telephone +31 6 10.2.e

+316 10.2.e

Email 10.2.e @shell.com

Internet: www.shell.com / www.shell.nl

<image001.png>

From: 10.2.e @minezk.nl>
Sent: Wednesday, October 14, 2020 11:50 AM
To: 10.2.e @shell.com>
Subject: RE: Gesprek NorthH2 met Sandor

Think Secure. This email is from an external source.

Ha 10.2.e,

Eigenlijk was ik van plan deze week al voorbereiding voor Sandor te maken, gezien zijn volle agenda en die van collega's voor eventuele afstemming. Dus als het eerder (evt. met een collega van jou) zou kunnen, graag.

Groet,
10.2.e

Van 10.2.e @shell.com 10.2.e @shell.com>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 11:46
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Gesprek NorthH2 met Sandor

Hee 10.2.e,

Wat goed dat je mailt en goed om te weten dat jij de prep doet. Ik ga over 15 min de deur uit en ben dan even uit de lucht tot dit weekend.

Schikt het jou om hier volgende week dinsdagmiddag over te bellen? Die ochtend hebben we een voorbereidende sessie over deze meeting. Ik kan je dan vertellen wat we daar besproken hebben en hoor dan ook graag wat jouw ideeën/verwachtingen zijn.

Schikt het om half drie (of vanaf half drie)? Dan schiet ik er een kort overleg in!

Groet,
10.2.e

From: 10.2.e @minezk.nl>
Sent: Wednesday, October 14, 2020 11:39 AM
To: 10.2.e @shell.com>
Subject: Gesprek NorthH2 met Sandor

Think Secure. This email is from an external source.

Ha 10.2.e,

26 oktober heeft Sandor een gesprek met jullie en jullie consortiumgenoten in het kader van NorthH2. Ik had naar aanleiding daarvan twee vragen:

- 1) Zijn er specifieke punten die jullie daar met Sandor willen bespreken? Dan kunnen wij hem daar gericht op voorbereiden.
- 2) Heb je voor mij het slidepack van de laatste bijeenkomst die we hebben gehad. Zodat we Sandor ook daarop gericht kunnen voorbereiden.

Volgens mij moeten we even voorkomen dat het een herhaling van het gesprek in juni wordt.

Alvast bedankt. Mocht je hierover nog willen bellen, laat het vooral even weten!

Groet,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 09:49
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: FW: North2 gesprek terugkoppeling en opvolging in de toekomst
Bijlagen: DOMUS-20173143-v6-Vorbereiding_Sandor_Gaastra_Gesprek_Consortium_North2.DOCX

Hi 10.2.e ,

Zie hieronder de terugkoppeling van 10.2.e van het laatste gesprek met North2 en de voorbereidingsnota voor Sandor in de bijlage.

Zoals net gesproken ben ik de laatste NORTH2 overleggen niet betrokken geweest, daarom ben ik niet meer op de hoogte van wat er allemaal speelt. Ik laat de aanvullingen op de nota van 10.2.e aan jullie over 😊

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 31 augustus 2020 17:26
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>;
 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: North2 gesprek terugkoppeling en opvolging in de toekomst

Beste allemaal,

naar aanleiding van onze werksessie rondom het North2 project en de aldaar gevoerde discussie is het denk ik tijd om North2 te vragen om een aantal punten op papier te laten zetten. Tot op heden hebben we vanuit North2 maar erg weinig op papier gehad, echter het verzoek wordt wel gedaan aan EZK of er niet een PPS opgezet moet worden of een andere wijze van deelneming door een staatsonderneming. Gezien de nog onduidelijke business case en de heldere vraag aan EZK tav NORTH2 lijkt het me goed om North2 te vragen hun zienswijze op een aantal onderwerpen op papier te laten zetten en te onderbouwen.

Ik zie zo de volgende aspecten die wat mij betreft behandeld zou moeten worden:

- **Onderbouwing van de technische opzet van het project;** een onderbouwing over het hoe en waarom het systeem zo ontworpen is als het is. Antwoorden op gekozen schaalgrootte, opslag, locatie, verhouding opgesteld windvermogen en elektrolyse interactie met grid, verwachte opbrengst per jaar aan H2, inschatting vermeden CO2, ruimtelijke claim
- **Financieel economische onderbouwing;** hoe zit de business case, opbouw van kosten, kosten van een kilo waterstof, gehanteerde IRR,
- **maatschappelijke kosten baten analyse**
- **Opzet van het project;** wie zijn de deelnemers, wat is ruimte voor toetreders. Wat is de noodzaak van deelname door een staatsonderneming, danwel een PPS
- **Welke (faciliterende) taken ziet North2 nu precies voor de overheid.** Ik heb reeds gehoord: infrastructuur, markt a la TFF, keten afstemming, internationale samenwerking... Dit moet een overzichtelijke lijst zijn van SMART gedefinieerde doelen/opgaven.

Bovenstaande onderwerpen moeten los behandeld kunnen worden, aangezien er per onderwerp een ander gremium zal zijn.

Volgende week is er een plenaire sessie weer over North2, het lijkt me goed dat we vooraf hebben aangegeven dat bovenstaande onderwerpen verder moeten worden uitgediept. Dit zal voor EZK een basis zijn om klare wijn te schenken over wat we wel en niet kunnen doen

Graag verbeteren / aanvullen waar mogelijk, graag voor donderdag zodat we het kunnen uitsturen!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....

Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | gang A-noord 3^e verdieping

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....

M 06 10.2.e

10.2.e [@minezk.nl](mailto:10.2.e@minezk.nl)

www.rijksoverheid.nl/ezk

.....

Afwezig op vrijdagen

TER ADVISERING

Aan
de Directeur-generaal Klimaat en Energie

nota

Vorbereiding Gesprek Consortium North2

Parafenroute

E. Directeur
Ernst-Paul Nas

E. MT-lid
10.2.e

Aanleiding

Op 7 juli van 13.00u tot 14.00u heeft u een gesprek met het consortium North2. Dit consortium heeft plannen voor een grote waterstoffabriek in de Eemshaven. De elektriciteit moet vanuit een groot windpark boven Groningen geleverd gaan worden. Van de kant van het consortium zullen de volgende personen meedoen: 10.2.e (Gasunie), 10.2.e (Shell) en 10.2.e (Groningen Seaports). Verder zal ook gedeputeerde 10.2.e (Provincie Groningen) deelnemen.

In deze nota treft u de voorbereiding voor dit gesprek. 10.2.e en 10.2.e van de Directie Elektriciteit zullen ook aan het gesprek deelnemen. Vanuit directie TOP zal David Pappie of 10.2.e deelnemen.

Advies

Akkoord gaan met de spreekpunten.

Kernpunten

- Het consortium zal middels een korte presentatie inzicht geven in hun plannen en haalbaarheidsstudie die op dit moment wordt gedaan. Tussendoor kunt u vragen stellen en reageren op de presentatie, ook aan de hand van de hieronder meegegeven spreekpunten.
- U heeft al eens eerder met het consortium over dit project gesproken.
- In de presentatie zal de nadruk liggen op een aantal vraagstukken die het consortium wil agenderen bij EZK. Dit zijn de volgende punten:
 - Algemene omschrijving project + algemene reactie
 - Locatie offshore wind en aanlanding
 - Tendering
 - Transport/Infrastructuur
 - Business case en te verwachten FID

**Directoraat-generaal
Klimaat en Energie**
Directie Elektriciteit

Auteur

10.2.e

T 070 10.2.e

minezk.nl

10.2.e

T. 10.2.e

@minezk.nl

Datum

22 juni 2020

Kenmerk

DGKE-E / 20173143

Bhm: 20185306

Kopie aan

10.2.e (KE-E) 10.2.e
(KE-E), 10.2.e (KE-E), 10.2.e
(BI-TOP) 10.2.e
(KE-W&O), 10.2.e (KE-E),
10.2.e (KE-E), 10.2.e
(KE-E), 10.2.e (KE-E).

Bijlage(n)

- Concept presentatie resultaten haalbaarheidsstudie (vertrouwelijk)

Ontvangen BBR

6. Markontwikkeling

- Op deze punten bevat de nota de belangrijkste kernpunten en de spreekpunten die u in het gesprek kan inbrengen.

1. Algemeen

Kern

- Het consortium North2 bestaat uit Shell, Gasunie en Groningen Seaports.
- Het plan is een waterstoffabriek te bouwen in de Eemshaven. Deze fabriek wordt voorzien van elektriciteit middels nog te bouwen windparken op zee. De windgebieden moeten hier nog voor worden aangewezen.
- De eerste elektrolyse moet in 2027 plaatsvinden (1GW) en zal worden uitgebouwd naar 4GW in 2030. Er zijn plannen om nog verder uit te bouwen naar 10GW in 2040.
- De totale investeringen in de economie zullen ongeveer 15 miljard euro bedragen. Dit bedrag is inclusief eventuele gesocialiseerde kosten voor infrastructuur.
- Met dit project wil het consortium bijdragen aan de economie in Noord-Nederland. Daarnaast past het in de ambitie om van de Provincie Groningen een groene waterstofhub te maken. Daarnaast wil het consortium nadrukkelijk een koppeling maken met de Duitse industrie in het Ruhrgebied.

Spreekpunten

- Het is goed dat wij nu weer bij elkaar zijn om te praten over de vorderingen die het consortium heeft geboekt sinds onze eerste bespreking een aantal maanden geleden. .
- Ondertussen is waterstof in heel Europa hoog op de agenda gekomen. In dit proces wordt veel naar Nederland gekeken; ik denk dat het project North2 een belangrijke rol kan spelen in de uitrol van waterstof in dit deel van Europa.
- De plannen kunnen niet alleen bijdragen aan de verduurzaming van de energievoorziening, maar ook aan het groene herstel van de economie na de coronacrisis.

2. Locatie offshore wind en aanlanding

Kern

- De te bouwen windparken op zee dienen- in het basisscenario- ten zuiden van het huidige windgebied 'Ten Noorden van de Wadden' (hierna: TNW 700 MW) te worden gerealiseerd (zie toelichting voor kaart).
- Op deze plaats ligt een NAVO oefenterrein van Defensie en is nu niet beschikbaar voor de ontwikkeling van een windpark. Dit is op 18 mei door ambtenaren van EZK aan het consortium medegedeeld.
- Defensie onderzoekt of het NAVO oefenterrein verplaatst kan worden, mogelijk ook naar het buitenland. Het is nog onduidelijk of dit tijdig lukt zodat het meegenomen kan worden in het aanwijzen van nieuwe windenergiegebieden in het Programma Noordzee. Het gebied wordt wel meegenomen in de integrale afweging om te bezien of dit een geschikt

gebied is. Bij de potentiële nieuwe windenergiegebieden zijn ook twee grote gebieden boven de Wadden (+/- 5 en +/- 10 GW). De kans dat het gebied als windgebied wordt aangewezen is klein.

- Als alternatief heeft het consortium ook gebieden ten noorden van TNW doorgerekend. De extra kosten bedragen ruim 1 miljard euro. Deze kosten komen vooral van het net op zee.
- Nieuwe windenergiegebieden zijn pas beschikbaar in 2022. Dat maakt dat 4 GW voor 2030 realiseren boven de Wadden zeer lastig zal zijn. TNW levert 700 MW en landt aan in Eemshaven.
- Bij de aanlanding zal een elektriciteitskabel door de Waddenzee getrokken moeten worden. Op verzoek van de decentrale overheden in Groningen wordt het vraagstuk om optioneel een extra kabel of leiding door de Waddenzee te trekken uitgezocht. U bent hierover separaat geïnformeerd (nota Domusnummer 20157935).
- Indien North2 hierbij wil aanhaken, zal in de zomer meer duidelijkheid moeten komen over de FID. Dit is in onze ogen niet realistisch.
- Een mogelijk alternatief is om de energie uit North2 als waterstof aan te landen. Dit kan via eventuele productie van waterstof in het North2 gebied of op een nog aan te leggen energie-eiland.

Spreekpunten

- Op dit moment worden in het Programma Noordzee de nieuwe windenergiegebieden aangewezen.
- Wij zien ook in dat dit een project is met veel potentie. Daarom worden de gesprekken met Defensie opnieuw gevoerd. Dit proces moet nog worden afgewacht. Maar de kans dat het gebied als windgebied wordt aangewezen schat ik klein in. Daarom is het verstandig om het gesprek verder te voeren over mogelijke oplossingen of alternatieven.
- Wat betreft de aanlanding wordt op dit moment over een kabelcorridor in de Waddenzee gesproken. Deze vraagt echter een FID al deze zomer. Je kan aangeven dat dit niet realistisch lijkt. We zullen dus met elkaar moeten kijken hoe de aanlanding van North2 alsnog gerealiseerd kan worden.
- U kunt vragen naar de mogelijkheden om hun energie als waterstof aan te landen. Dit ziet EZK als een meer realistische wijze van aanlanding, gezien de (ecologische) ruimte op de Noordzee.

3. Tendering

Kern

- Het consortium geeft aan dat de 4GW aan offshore wind capaciteit in één keer aan het consortium gegund moet worden, om het project tot een succes te maken. Dit druist in tegen de huidige tendersystematiek voor offshore windparken zoals we die nu kennen.
- Bij het consortium is door ambtelijk EZK aangegeven dat openheid en eerlijke kansen voor de gehele markt een belangrijk element is binnen de wind op zee aanpak.

- Als dit project in zijn geheel aan het consortium wordt gegund, ontstaat mogelijk grote marktmacht voor één partij. Dit heeft gevolgen voor de competitiviteit van de wind op zee (en mogelijk ook de waterstof)markt. Daarnaast betekent dit dat het Rijk (in het bijzonder EZK) zich in grote mate committeert aan één partij voor de opschaling van waterstofproductie in Nederland.
- Het committeren van EZK aan Shell kan politiek ingewikkeld liggen, zeker in Groningen.

Spreekpunten

- U kunt aangeven de wens te begrijpen om dit project als één geheel te gunnen. De schaalvoordelen die ontstaan zullen ongetwijfeld groot zijn.
- U kunt de hierboven genoemde belangenafweging schetsen. Binnen EZK wordt gewerkt aan deze afweging. Je kan aangeven hier na de zomer graag op terug te willen komen. Momenteel wordt ook een studie naar gecombineerde tenders in de Noordzee gedaan. De resultaten worden eind september/begin oktober 2020 verwacht.
- U kunt het consortium vragen:
 - hoe zij denken de markt te betrekken en ook competitief te houden;
 - of zij plannen hebben het consortium verder uit te breiden;
 - zo ja: met wat voor type partijen
 - of het gunnen in plaats van tenderen van de kavels een go/no go is voor de verdere voortgang van het project.

4. Transport/Infrastructuur

Kern

- De aanlanding van de windparken zal rechtstreeks op de waterstoffabriek plaatsvinden. Een klein gedeelte zal aangeland worden op het hoogspanningsnet. Op het net in Groningen is weinig ruimte voor extra aanlanding.
- De waterstoffabriek zal in eerste instantie rondom het industriële cluster van de Eemshaven gaan leveren. Het consortium geeft er de voorkeur aan dat bij realisatie eerst het oostelijke deel van de waterstof 'backbone' ontwikkeld zal worden. Dit betekent dat er snel mogelijkheden ontstaan waterstof te distribueren naar Limburg en het Ruhrgebied.
- De vraag die nog op tafel ligt is wie de kosten van het net op zee en het transport van waterstof op land uiteindelijk zal moeten dragen. Daarnaast is de vraag wie het net op zee zal moeten faciliteren. Het consortium onderzoekt momenteel of het goedkoper is om het net op zee integraal in het project mee te nemen of apart door Tennet te laten aanleggen.

Spreekpunten

- Infrastructuur is een belangrijk element om de waterstofmarkt in Nederland op gang te brengen. Daarom is EZK ook samen met Tennet en Gasunie begonnen aan het onderzoek HyWay27. Cruciaal hierbij is dat beide netbeheerders samen en op een integrale wijze naar de infrastructurele behoefte rond de waterstof kijken.

- U kunt vragen naar de positie van Tennet:
 - Tennet is een belangrijke speler als het gaat om het net op zee. Is het consortium met hen in gesprek en zijn ze van plan Tennet aan het consortium toe te voegen?
 - Hoe verlopen de gesprekken met Tennet? Wat zien zij als kansen/risico's?
 - Wat is de betrokkenheid van Fin. als aandeelhouder van Gasunie en Tennet bij dit soort gesprekken?
- U kunt vragen naar hun visie op het eventueel socialiseren van infrastructuurkosten.
 - Het is voor een overheid ingewikkeld om veel geld aan één specifiek project toe te kennen en vervolgens deze kosten te socialiseren..
 - Welke infrastructuur kan eventueel ook door andere projecten gebruikt worden? Waar kan samen met andere projecten worden opgetrokken?

5. Businesscase en te verwachten FID

Kern

- De presentatie bevat een algemene analyse van de capex en opex kosten.

Spreekpunten

- U kunt vragen naar:
 - een indicatieve verdeling van de te verwachten investeringen/kosten voor de private investeringen en de publieke middelen die nodig zijn om dit project te kunnen realiseren. Hierbij kan ook gevraagd worden naar een meer specifieke opbouw van de opex kosten;
 - de bevindingen uit de haalbaarheidsstudie rond de onrendabele top en type instrumenten die nodig zijn om deze onrendabele top te kunnen dekken;
 - of de investeringen die niet toekomen aan infrastructuur volledig door private partijen worden gedragen (windpark, elektrolysefabriek etc.);
 - de zorgenpunten t.a.v. de go/no go punten om de FID te kunnen nemen;
 - het moment waarop een FID kan worden verwacht.

6. Markontwikkeling

Kern

- De vraag naar groene waterstof moet in Nederland nog op gang komen.
- Recent heeft de Duitse regering haar waterstofstrategie bekendgemaakt. Hier zit een substantieel subsidie-element in, om ervoor te zorgen dat bedrijven gaan omschakelen op groene waterstof. Er bestaat dus een risico dat de door het consortium geproduceerde groene waterstof uiteindelijk grotendeels op de Duitse markt belandt (bijvoorbeeld: Ruhrgebied). Het is tegelijkertijd best mogelijk dat het nieuwe

instrumentarium van Duitsland (vraag subsidiëring) een positief effect heeft op de in NI geproduceerde waterstof.

- In Nederland zijn ook verschillende subsidie-instrumenten beschikbaar, met name voor waterstof. Daarnaast investeert ook Tennet in de infrastructuur op zee en op land. Als vervolgens alle energie van dit project naar Duitsland zou gaan, is de vraag of wij dit wenselijk achten. Dit moet in nauwe afweging gezien worden met de economische voordelen die een project van deze omvang in Nederland biedt.

Spreekpunten

- In de Kabinetsvisie Waterstof zijn al verschillende subsidie-instrumenten zijn opgenomen (opschalingsinstrument, SDE++), maar die lijken voor dit project niet toereikend. Wel kan je melden dat Nederland in de discussie rondom de REDII bezig is om elektrolyse een goede uitgangspositie te geven in relatie tot de (virtuele) koppeling met wind op zee.
- In het eerste gesprek heeft het consortium aangegeven met potentiële afnemers in Nederland in gesprek te willen gaan en mogelijk ook onderdeel te laten worden van het consortium.
- U kunt vragen:
 - of er al potentiële afnemers zijn;
 - wat de grootste belemmeringen zijn om ook daadwerkelijk groene waterstof te gaan afnemen;
 - de waarschijnlijkheid en impact van deelname van Duitse bedrijven in het project (naar aanleiding van de Duitse Waterstofstrategie).
- In het gesprek kun je de voor- en nadelen van interactie met Duitse industrie noemen, zoals bij de kernpunten hierboven weergegeven.

Toelichting

Locatie

- In de kaart zijn de groene gebieden de voorkeursgebieden van het consortium voor de offshore wind.
- De grijze gebieden ten noorden van Gemini zijn eventuele alternatieve gebieden.
-

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 15:45
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: DOMUS-20261097-v1-Voorbereiding_Gesprek_Oktober_2020_Sandor_Gaastra_Consortium_NorthH2_
Bijlagen: DOMUS-20261097-v1-Voorbereiding_Gesprek_Oktober_2020_Sandor_Gaastra_Consortium_NorthH2_.docx

Zie wat tracks van mij mbt werkgroep en Duitsland
 @10.2.e, graag ook jouw check op dat laatste

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 14:40
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: DOMUS-20261097-v1-Voorbereiding_Gesprek_Oktober_2020_Sandor_Gaastra_Consortium_NorthH2_

Bij deze mijn aanvullingen op het voorstel van 10.2.e.

- Het consortium zal vragen naar NED-Duitse samenwerking. Ik heb daar spreekpunten en achtergrond gegeven. Graag even check van 10.2.e en 10.2.e of dit zo voldoende is.

- verder heb ik gefocust op wat komende periode gaat spelen rond waterstofprogramma dat we met hen kunnen delen.

- IPCEI. 10.2.e zou jij aub daar nog iets aan kunnen toevoegen?

Dit is in principe mijn laatste werkdag voor de vakantie. En het gesprek is maandag 26^e. 10.2.e zou jij jouw aanpassingen kunnen doen en samen met 10.2.e de tekst rond kunnen maken en met 10.2.e kunnen delen. Die kan de nota dan rondmaken. Graag ook even met 10.2.e delen.

Gr 10.2.e

TER ADVISERING

Aan
de Directeur-generaal Klimaat en Energie

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Elektriciteit

Auteur

10.2.e

T 070 10.2.e

10.2.e @minezk.nl

Datum

15 oktober 2020

Kenmerk

DGKE-E / 20261097

Bhm: 20267103**Kopie aan**

M. van Asten (KE-E), 10.2.e
(KE-E), 10.2.e (KE-E), 10.2.e
BI-TOP), 10.2.e
(KE-W&O), 10.2.e (KE-E),
10.2.e (KE-E) 10.2.e (KE-
E).

Bijlage(n)

nota

Vorbereiding Gesprek Consortium NorthH2

Parafenroute**E. Plv. Directeur**

Maaïke van Asten

E. MT-lid

10.2.e

Aanleiding

Op 26 oktober van 17.00u tot 18.00u heeft u een gesprek met consortium NorthH2. Dit consortium heeft plannen voor een grote waterstoffabriek in de Eemshaven. Elektriciteit moet vanuit een groot windpark boven Groningen geleverd gaan worden. Vanuit NorthH2 nemen 10.2.e (Gasunie), 10.2.e (Shell) en 10.2.e (Groningen Seaports) aan dit gesprek deel. Verder zal ook 10.2.e (Provincie Groningen) deelnemen.

In deze nota treft u de voorbereiding voor dit gesprek. 10.2.e en 10.2.e van Directie Elektriciteit zullen ook bij het gesprek aanwezig zijn. Vanuit directie TOP zullen 10.2.e (MT-lid) en 10.2.e deelnemen.

Advies

Akkoord gaan met de spreekpunten

Kernpunten

- U heeft op 7 juli jongstleden voor het laatst met het consortium gesproken.
- Het consortium wil de volgende agendapunten bespreken:
 1. Korte update over de stand van zaken (zie pagina 2)
 2. Gunning van windgebieden ten behoeve van de ontwikkeling van NorthH2 (zie pagina 2 & 3);
 3. Het toekomstige waterstofbeleid en de mogelijkheden voor NorthH2 om hierop in te spelen (zie pagina 3 /m 6).
- Op deze punten bevat de nota de belangrijkste kernpunten en de spreekpunten die u in het gesprek kan inbrengen.

Ontvangen BBR

1. Update stand van zaken

Kern

- Het consortium heeft optimalisaties gedaan met betrekking tot de (kosten)efficiëntie van het project. De kosten kunnen, met name door de grootschalige en integrale aanpak, verder worden gereduceerd dan eerder gedacht.
- NorthH2 heeft daarnaast kenbaar gemaakt 1GW van de capaciteit van het te bouwen windpark aan het elektriciteitsnet te willen koppelen. Hiermee wil zij de eigen business case optimaliseren (elektriciteit verkopen wanneer dat opportuun is) en een rol gaan spelen in de netbalancerings.
- In een voorgesprek hebben zij aangegeven dat zij met de grote schaal en het creëren van flexibiliteit en netbalans niet alleen een meerwaarde zien voor het belang van investeerders en de consortiumpartijen, maar ook voor het algemeen belang.

Spreekpunten

- U kunt complimenten maken voor het initiatief dat het consortium neemt en de analyses die ze daarvoor al hebben gemaakt.
- U kunt aangeven dat het belang van flexibiliteit op het elektriciteitsnet en energie systeem integratie steeds belangrijker wordt. Het is te prijzen dat dit consortium daar nu al zo mee bezig is.

2. Gunning van windgebieden ten behoeve van de ontwikkeling van NorthH2

Kern

- Om NorthH2 te kunnen realiseren wil het consortium 4GW (2030) tot 10GW (2040) aan Windenergie op Zee realiseren. Dit wil zij doen in aan te wijzen windgebieden ten noorden van Groningen (ten noorden van het bestaande windgebied Ten Noorden van de Wadden).
- NorthH2 wil deze gebieden graag gegund krijgen, om investeringen te kunnen doen in de realisatie van het project en met deze schaalgrootte ook kostenreductie te kunnen realiseren.
- Het gunnen van een windgebied is om meerdere redenen (op dit moment) niet wenselijk:
 - Er is op dit moment in het Programma Noordzee slechts sprake van zoekgebieden. Deze zijn nu nog niet vastgesteld. Een toezegging doen is daarom niet realistisch.
 - Het systeem dat wij nu hebben en wat wij ook in de toekomst voorstaan om windgebieden aan te wijzen dient transparant te zijn en gelijke kansen voor alle partijen te bieden. Bij gunning zijn deze karaktereigenschappen er niet.
 - Vanuit tenders van 1GW de sprong maken naar tenders van 4-10GW zal leiden tot marktmacht voor de partij die dit volume wint, wat niet gunstig is voor de concurrentie op de wind-op-zee-markt. In de toekomst zijn grotere kavels zeker niet uitgesloten.
 - Het gunnen van een schaars goed door de overheid zou kunnen worden gezien als staatssteun en vraagt dus zeer goede onderbouwing. Met deze volumes achten wij de kans reëel dat dit

geen standhoudt bij de Europese Commissie, zeker gezien het systeem dat wij momenteel hanteren.

- Het team Wind op Zee kijkt momenteel naar de aanpak voor wind op zee voor de toekomst. Hiertoe hebben collega's op korte termijn ook een afspraak met Shell. Het is realistisch dat de aanpak er in de toekomst anders uit gaat zien dan de huidige 'stand-alone' projecten, zoals we die nu kennen.
- In de toekomstige aanpak kan er dan ook meer ruimte gemaakt worden voor grootschalige projecten zoals NorthH2. Daarbij zal nog steeds gelden dat de windgebieden op transparante wijze en met gelijke kansen voor iedereen in de markt worden gezet. Projecten als NorthH2 zullen vaker gelanceerd gaan worden. Het is dus belangrijk dat de sector meedenkt over de mogelijkheden deze projecten, gegeven de randvoorwaarden, te kunnen realiseren.

Spreekpunten

- U kunt aangeven dat u de wens begrijpt van het consortium. Schaalvoordelen en integraliteit zorgen voor serieuze kostenreductie.
- U kunt aangeven de voor- en nadelen te hebben afgewogen, maar dat gunning niet realistisch is. Hierbij kunt u gebruik maken van de hierboven genoemde argumenten.
- Indien het consortium verder wil spreken over mogelijke tussenoplossingen, kunt u de volgende zaken noemen:
 - Spoedig zal het onderzoek naar geïntegreerde tenders voor wind op zee en waterstof (gedaan door Guidehouse) naar de Tweede Kamer worden gestuurd.
 - Het consortium uitnodigen mee te denken over toekomstige tendersystematiek, waarbij dit soort grootschalige projecten van de grond kunnen komen. Daarbij kunt u aangeven dat ook binnen het Ministerie het idee leeft dat de huidige systematiek in de toekomst mogelijk niet meer toereikend is om de vraagstukken met betrekking tot systeemintegratie op te lossen. We leren graag van NorthH2 hoe we de aanpak zo kunnen maken dat we projecten ten behoeve van systeemintegratie beter kunnen faciliteren, gegeven de randvoorwaarden van gelijke kansen en transparantie.
- Tot slot kunt u nog bemoedigende woorden spreken dat dit zeker geen showstopper hoeft te zijn. Zoals aangegeven ziet het Ministerie ook dat de aanpak mogelijk vernieuwing nodig heeft, maar dat het te vroeg is om nu al te kunnen zeggen 'dit wordt het'.

3. Het toekomstige waterstofbeleid en de mogelijkheden voor NorthH2 om daarop in te spelen

Kern

- In de kabinetsvisie waterstof van maart zijn de bouwstenen aangekondigd van het nieuwe waterstofbeleid. Dit verloopt langs verschillende sporen.
 - *Aanpassing wet-en regelgeving:* In Brussel lopen trajecten rond aanpassen RED2 en aanpassen gaswetgeving. Voorstellen zijn in 2021 te verwachten. Wij willen meer flexibiliteit om te experimenteren en ook meer ruimte voor staatssteun.
 - *Kostenreductie en opschaling:* In 2021 wil EZK met een opschalingsinstrument van ten minste 35 mln ter beschikking stellen en daarnaast gebruik maken van middelen uit Europese Fondsen en mogelijk het groeifonds. Er wordt ook gekeken naar geïntegreerde projecten van wind op zee met waterstofproductie. In de brief over de Noordzee Energie Outlook (NEO) die eind oktober naar de Kamer zal gaan, zal hier verder op worden ingegaan. IPCEI biedt daarnaast mogelijkheden tot samenwerking met buurlanden en ruimer steunregime (zie later).
 - *Verduurzaming eindgebruik:* met de sectoren mobiliteit, gebouwde omgeving en industrie wordt gekeken waar en hoe waterstof een rol kan spelen bij invullen klimaatdoelen. Met name via pilots en green deals. Daarnaast werkt de power to industrie werkgroep aan een routekaart voor de directe elektrificatie opties in de industrie. Elektrolyse is een beïnvloedende factor op deze routekaart.
- De project promotors willen een zo groot mogelijk afzetgebied voor de door hen te produceren groene waterstof. Daarbij denken ze aan lokale afnemers in de provincie Groningen, maar ook aan aansluiting op grote vraagclusters, als Chemelot en het Duitse Ruhrgebied.
- Daarmee raakt het project twee lopende discussies:
 - De aanleg van infrastructuur voor waterstof
 - De allocatie van waterstof over de sectoren
- Tav infrastructuur heeft TIKI een voorstel gedaan voor een Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) waarin afspraken worden gemaakt over de infrastructuur van nationaal belang voor de industrie. Het MIEK vormt samen met de door TIKI voorgestelde CES'en (Cluster Energiestrategieën) instrumenten om versnelling in besluitvorming te krijgen. In de concept-Kabinetsreactie TIKI is deze aanpak ondersteund en wordt tevens verwezen naar de Hyway27 studie die begin volgend jaar gepubliceerd zal worden. Gasunie heeft daarbij een belangrijke rol en is ook een van de leden van dit consortium.
- Stas I&W wil onderzoek naar allocatie van beschikbare groene waterstof over sectoren. De cross-sectorale werkgroep waterstof die opgericht was ikv klimaatakkoord zal weer bijeenkomen en deze vraag meenemen.
- Sturen op allocatie van groene waterstof is in deze beginfase niet aan de orde en per sector zal de markt zich verschillend ontwikkelen. Discussie hierover is op zich goed maar mag ontwikkeling niet vertragen. Marktpartijen, zullen ook aan tafel zitten in de cross-sectorale werkgroep.
- Het consortium zal wensen dat de Nederlands-Duitse samenwerking geïntensiveerd wordt. Mede gezien de onzekerheden rond beschikbare

ondersteuning in Nederland, maar ook vanwege de interessante Duitse afzetmarkt. Een gezamenlijk IPCEI-traject zou meer ruimte voor staatssteun mogelijk maken en ruimte voor Duitse cofinanciering. Project is daarvoor ook aangemeld.

- Er is in meerdere Europese Lidstaten activiteit rondom een waterstof IPCEI. Het exacte proces rondom de IPCEI moet zich nog uitkristalliseren. Nederlandse inzet is nu om voor het eind van het jaar een goed inzicht te hebben in het Nederlandse aanbod van projecten.
- Het NorthH2 project is een strategisch interessant project voor een IPCEI status, we zien dit echter wel als een die wat verderop in de tijd ligt.
- Het consortium en met name Gasunie zou graag willen dat er een Frans-Duits- Nederlandse driehoek zal komen en vreest dat we achterop raken in onze positie met Duitsland. Frankrijk heeft 7 miljard gereserveerd voor waterstof en Duitsland 9 miljard.
- Onze relatie met Duitsland is goed en verloopt bilateraal en via Pentalateraal Forum. Er is op dit moment geen afspraak met Berlijn over concrete ondersteuning van projecten. Daarvoor moet ook eerst meer duidelijkheid komen over vragen rond infrastructuur, middelen en EU kaders. Wel wordt er al voorzichtig verkend of bijvoorbeeld bij import projecten met Portugal en Marokko kan worden opgetrokken met Duitse partijen.
- In het Hy3 project verkennen we verder gezamenlijk de kansen voor conversie van WoZ naar H2 en gebruik van gasinfra voor grootschalig transport richting NLse en Duitse industrie. Dit betreft een brede marktanalyse.

Spreekpunten

- U kunt aangeven dat we binnen EZK bezig zijn met het uitwerken van het waterstofbeleid, langs de lijnen van: aanpassen wet- en regelgeving, opschaling instrumenten, en verduurzamen eindgebruik. Op korte termijn gaan hierover twee relevante brieven naar de Kamer: de Noordzee Energie Outlook Kamerbrief en de kabinetsreactie op het TIKI-rapport. Daarnaast zal later dit jaar een korte voortgangsrapportage volgen irt waterstofvisie. Tav het opschalingsinstrument werken we aan een marktconsultatie die eind dit jaar geopend zal worden.
- Wet- en regelgeving staat hoog op Brusselse agenda, evenals aanpassing staatssteunregime. Volgend jaar zal Commissie met nieuwe voorstellen komen.
- De cross-sectorale werkgroep ikv klimaatakkoord zal binnenkort weer bij elkaar komen. Deze werkgroep zal zich voornamelijk richten op het in het KA afgesproken nationale waterstofprogramma dat volgend jaar opgezet zal worden en formeel per 2022 moet beginnen.
- U kunt aangeven dat ook het Groeifonds mogelijkheden kan bieden en dat waterstof een van de voorstellen is waarover de onafhankelijke commissie zie zal buigen.
- IPCEI-traject is in ontwikkeling, dit moet mede in EU verband plaats vinden. Een IPCEI status is belangrijk om projecten zoals NorthH2 verder te brengen. We zijn blij dat NorthH2 zich heeft aangemeld, we zien dit op termijn als een mogelijk strategisch project.

- Tav samenwerking met Duitsland kunt u aangeven dat deze intensief is. Op bilateraal niveau en via het Pentilateraal energieforum.
- U kunt vragen waar het consortium op korte termijn duidelijkheid over wenst. Of ze het gevoel hebben dat er voldoende snelheid in de processen in Nederland maar ook Brussel is en in hoeverre dit hun keuzes beïnvloedt.
- Hoe ziet NorthH2 de verdere ontwikkeling van het project gezien de beperkingen in het uitgeven van kavels zoals hierboven geschetst.

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 19 oktober 2020 10:25
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: DOMUS-20261097-v1-Voorbereiding_Gesprek_Oktober_2020
 _Sandor_Gaastra_Consortium_NorthH2_
Bijlagen: DOMUS-20261097-v1-Voorbereiding_Gesprek_Oktober_2020
 _Sandor_Gaastra_Consortium_NorthH2_GD.docx

Goedemorgen allen, zie mijn toevoegingen en opmerkingen. Wou de opmerkingen op IPCEI beperken tot het procesmatige gezien dit nog allemaal loopt.

@10.2.e had jij nog wat toevoegingen?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....

Directie Topsectoren en Industriebeleid
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....

Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 15:45
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: DOMUS-20261097-v1-Voorbereiding_Gesprek_Oktober_2020_Sandor_Gaastra_Consortium_NorthH2_

Zie wat tracks van mij mbt werkgroep en Duitsland
 @10.2.e, graag ook jouw check op dat laatste

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 14:40
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: DOMUS-20261097-v1-Voorbereiding_Gesprek_Oktober_2020_Sandor_Gaastra_Consortium_NorthH2_

Bij deze mijn aanvullingen op het voorstel van 10.2.e.
 - Het consortium zal vragen naar NED-Duitse samenwerking. Ik heb daar spreekpunten en achtergrond gegeven.
 Graag even check van 10.2.e en 10.2.e of dit zo voldoende is.

- verder heb ik gefocust op wat komende periode gaat spelen rond waterstofprogramma dat we met hen kunnen delen.
- IPCEI. 10.2.e zou jij aub daar nog iets aan kunnen toevoegen?

Dit is in principe mijn laatste werkdag voor de vakantie. En het gesprek is maandag 26^e. 10.2.e zou jij jouw aanpassingen kunnen doen en samen met 10.2.e de tekst rond kunnen maken en met 10.2.e kunnen delen. Die kan de nota dan rondmaken. Graag ook even met 10.2.e delen.

Gr 10.2.e

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 19 oktober 2020 12:16
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: Paper North2

Merci,

10.2.e maakt de nota inderdaad en wij leveren aan. Han en ik hebben al basis aangeleverd voor H2 10.2.e en 10.2.e zouden nog even moeten aanvullen/checken of alles correct is
 Gr 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 19 okt. 2020 om 11:50 heeft 10.2.e)
 10.2.e @minezk.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e,

Ik hou me niet meer bezig met dit traject.
 10.2.e zou zich over dit project gaan buigen.
 Daarom cc naar hem.

Weet je iets meer over de vervolg meeting met Sandor, zie onder?

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 8 september 2020 12:54
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: secretariaat DG KE <secretariaatDGKE@minezk.nl>
Onderwerp: Vervolg meeting North

Heren,

26 oktober staat er een vervolg meeting North in de agenda van Sandor van 16.00-17.00 uur. Zouden jullie deze kunnen voorbereiden?

Alvast bedankt!

<image002.jpg>

10.2.e

Mr. A.F. (Sandor) Gaastra, Directeur-Generaal
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
 E-mail: secretariaatDGKE@minezk.nl
 T: +31 70 10.2.e

Als u een bezoek brengt aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: maandag 19 oktober 2020 09:59

Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Paper NorthH2

Ha 10.2.e ,

Goed plan! Ik had 10.2.e aan de telefoon en die vroeg er ook naar. Volgens mij moet het op het niveau zitten van wat belemmert hen nu in het kunnen uitrollen van het project. Een aantal zaken daarvan liggen al op tafel, maar misschien goed als ze daar een concreet overzicht van maken. Dus eigenlijk: bij welke stappen in het project hebben ze iets van ons nodig, wat is dat dan en waarom zou het daar mogelijk vast kunnen lopen.

De eerste stap kan ik al bedenken, namelijk windgebieden. Dat wordt dus al een flinke kluit. Maar als we van te voren de hele set met dit soort dingen in beeld hebben, wordt het voor ons ook makkelijker om de haalbaarheid te beoordelen.

Dit is mijn gedachte. Zal even wat inplannen, zodat we misschien tot een iets concreter lijstje kunnen komen.

@10.2.e ik weet niet in welke mate jij nog betrokken bent hierbij. Ik nodig je uit, maar als je er geen behoefte meer aan hebt om aan te sluiten, laat hem vooral lopen.

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 08:24

Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: FW: Paper NorthH2

Goedemorgen, hieronder een mail van 10.2.e . Misschien goed om even af te stemmen wat hier nu precies al op ondernomen wordt vanaf onze kant.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....

Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....

Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e @shell.com 10.2.e @shell.com>

Verzonden: maandag 5 oktober 2020 10:35

Aan: 10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @shell.com

Onderwerp: RE: Paper NorthH2

Ha 10.2.e !

Hoe is het ermee? Thuiswerken aan het overleven? Ik dacht ik stuur even een vriendelijke reminder voor de mail hieronder. We horen heel graag waar behoefte aan is om jullie zo goed mogelijk van informatie te voorzien. Mocht je erover willen bellen kan dat natuurlijk ook!

Groet,
10.2.e

From: 10.2.e
Sent: Thursday, September 24, 2020 11:48 AM
To: 10.2.e <@minezk.nl>
Cc: 10.2.e <@shell.com>
Subject: Paper NorthH2

Ha 10.2.e ,

Hoe gaat het met je? Tijdens onze laatste werksessies (NorthH2/EZK) kwam aan bod dat er binnen het ministerie behoefte was aan een paper over NorthH2. Zodat jullie dit ook breed zouden kunnen inzetten (voor begrip, understanding en toelichting op het project). Mij staat bij dat jij intern nog even zou inventariseren aan welke specifieke aandachtsgebieden behoefte was voor in zo'n paper. Ben je hier aan toe gekomen? En weet je ook op welk niveau er behoefte is aan antwoorden (abstract, of echt niveau aanpassing wet- en regelgeving?). Ik hoor het graag, dan gaan wij er namelijk graag mee aan de slag!

Groet,
10.2.e

10.2.e
Government Relations Advisor 10.2.e
& Strategy Advisor for Shell Netherlands and the Country Chair Netherlands

Shell International B.V.
P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands
Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands
Telephone +31 6 10.2.e
Email 10.2.e <@shell.com>
Internet: www.shell.com / www.shell.nl

<image001.png>

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 19 oktober 2020 16:22
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Gesprek NorthH2 met Sandor

Heb ik gedaan!

Met vriendelijke groet,
 10.2.e
 Beleidsmedewerker

.....
 Directie Topsectoren en Industriebeleid
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....
 Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 14:21
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: Fwd: Gesprek NorthH2 met Sandor

10.2.e ,

Lukt het jullie om voor sandor paar bullets voorbereiding toe te voegen?

Gr 10.2.e
 Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 10.2.e @minezk.nl>
 Datum: 14 oktober 2020 om 14:15:17 CEST
 Aan: 10.2.e @minezk.nl>, 10.2.e
 10.2.e @minezk.nl>
 Kopie: "10.2.e @minezk.nl>
 Onderwerp: FW: Gesprek NorthH2 met Sandor

Ha 10.2.e en 10.2.e ,

Zoals eerder al besproken spreekt Sandor 26 oktober met NorthH2.

Hieronder een voorzet van 10.2.e voor de bespreekpunten. Wind op Zee zal ik naar gaan kijken en afstemmen met team. Echter wordt er ook gevraagd naar IPCEI en Waterstofbeleid, misschien goed als een van jullie daar in wat meer detail Sandor op kan voorbereiden. Ik probeer morgen

een eerste concept van de nota te maken, dan kan daarin verder gewerkt worden en kunnen we daarna nog toetsen bij, bijvoorbeeld, 10.2.e en/of Ernst-Paul voor hij de lijn in gaat.

Ik spreek 10.2.e morgenochtend. Mochten jullie nog dingen hebben die jullie specifiek willen weten (verduidelijking op de te bespreken onderwerpen bijvoorbeeld), laat het dan weten!

Eens met deze aanpak?

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com 10.2.e @shell.com>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 13:26
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: Re: Gesprek NorthH2 met Sandor

Ha 10.2.e,

Ik denk dat het wel handig is elkaar even telefonisch te spreken maar bedoelde meer of 08.00 of 08.30 bijvoorbeeld in m'n vorige mail. Laat maar weten of dat werkt.

Om alvast op je vragen te reageren hierbij alvast het volgende high level:

1) we moeten denk ik nav het vorige gesprek inzoomen op het begin van NorthH2. De off-shore wind. Misschien goed om te bespreken of hier mogelijkheden zijn waar we dichterbij elkaar kunnen komen. Is er iets te verwachten richting een gunning? Hoe zien jullie IPCEI? En hier het liefst dan zo concreet mogelijk (ook irt mogelijke opschaling OSW voor de klimaatdoelen voor 2030). Volgens mij moeten hier de kaarten op tafel gelegd worden.

Daarna is H2 en het beleid een belangrijk kernpunt van de meeting denk ik.

Benieuwd hoe jij deze punten ziet.

2) Slidepack van de laatste meeting met Sandor kan ik met je delen. Andere packs kan ik niet zomaar delen ivm bedrijfsgevoelige informatie dus moet dan eerst langs aantal teamleden.

Let me know what you think!

Groet
10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 14 okt. 2020 om 11:57 heeft 10.2.e AS SI-GRF
10.2.e @shell.com> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e,

Snap ik! Zou dan eventueel morgenochtend vroeg dan een optie zijn voor jou?
08.00-08.30 uur?

Groet,
10.2.e

PS ik ben bereikbaar op onderstaande 06 nummers.

10.2.e

Government Relations Advisor 10.2.e

& Strategy Advisor for Shell Netherlands and the Country Chair Netherlands

Shell International B.V.

P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands

Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands

Telephone +31 6 10.2.e

+316 10.2.e

Email: 10.2.e @shell.com

Internet: www.shell.com / www.shell.nl

<image001.png>

From: 10.2.e @minezk.nl>

Sent: Wednesday, October 14, 2020 11:50 AM

To: 10.2.e @shell.com>

Subject: RE: Gesprek NorthH2 met Sandor

Think Secure. This email is from an external source.

Ha 10.2.e,

Eigenlijk was ik van plan deze week al voorbereiding voor Sandor te maken, gezien zijn volle agenda en die van collega's voor eventuele afstemming. Dus als het eerder (evt. met een collega van jou) zou kunnen, graag.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com <10.2.e @shell.com>

Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 11:46

Aan 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Gesprek NorthH2 met Sandor

Hee 10.2.e,

Wat goed dat je mailt en goed om te weten dat jij de prep doet. Ik ga over 15 min de deur uit en ben dan even uit de lucht tot dit weekend.

Schikt het jou om hier volgende week dinsdagmiddag over te bellen? Die ochtend hebben we een voorbereidende sessie over deze meeting. Ik kan je dan vertellen wat we daar besproken hebben en hoor dan ook graag wat jouw ideeën/verwachtingen zijn.

Schikt het om half drie (of vanaf half drie)? Dan schiet ik er een kort overleg in!

Groet,

10.2.e

From: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>
Sent: Wednesday, October 14, 2020 11:39 AM
To: 10.2.e <10.2.e@shell.com>
Subject: Gesprek NorthH2 met Sandor

Think Secure. This email is from an external source.

Ha 10.2.e,

26 oktober heeft Sandor een gesprek met jullie en jullie consortiumgenoten in het kader van NorthH2. Ik had naar aanleiding daarvan twee vragen:

- 1) Zijn er specifieke punten die jullie daar met Sandor willen bespreken? Dan kunnen wij hem daar gericht op voorbereiden.
- 2) Heb je voor mij het slidepack van de laatste bijeenkomst die we hebben gehad. Zodat we Sandor ook daarop gericht kunnen voorbereiden.

Volgens mij moeten we even voorkomen dat het een herhaling van het gesprek in juni wordt.

Alvast bedankt. Mocht je hierover nog willen bellen, laat het vooral even weten!

Groet,

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: woensdag 21 oktober 2020 14:47
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @gasunie.nl
Onderwerp: Kennismaking 10.2.e North2

Ha 10.2.e,

We hebben elkaar wel eens vluchtig in een meeting getroffen maar nog nooit langer gesproken. Vanuit North2 zijn 10.2.e, Gasunie, cc) en ikzelf tot nu toe de eerste aanspreekpunten geweest richting EZK. Zo hielden we nauw contact met 10.2.e over aanstaande meetings, ontwikkelingen in en rondom het project en aanverwante zaken etc. Nu heb ik begrepen dat jij deze rol van 10.2.e hebt overgenomen, is dat correct?

Indien correct, zouden we graag (met het oog op North2) eens nader kennis willen maken. De huidige tijden laten dit natuurlijk alleen virtueel toe, maar zal ik een virtuele kennismaking inplannen met ons drie?

Ik hoor het graag.

Met vriendelijke groet,
ook namens 10.2.e,

10.2.e

Government Relations Advisor 10.2.e
& Strategy Advisor for Shell Netherlands and the Country Chair Netherlands

Shell International B.V.

P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands

Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands

Telephone +31 6 10.2.e

Email: 10.2.e @shell.com

Internet: www.shell.com / www.shell.nl

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 21 oktober 2020 17:21
Aan: 10.2.e @shell.com'
CC: 10.2.e @shell.com; 10.2.e
Onderwerp: RE: Paper NorthH2

Hoi 10.2.e, het heeft even geduurd, maar als antwoord op je mail;

We hebben gesproken over de eerder door ons uitgesproken wens om een position paper vanuit jullie kant te ontvangen met betrekking tot NorthH2 en hoe zich dat verhoudt tot staand en toekomstig beleid.

Graag zouden we in dat paper twee belangrijke dimensies uitgelicht zien:

- Een tijdlijn of stappenplan van het project: wanneer willen jullie welke zaken gaan organiseren (denk aan: FID, aanleg infra, aanleg windpark, bouw elektrolyser, aansluiting op backbone etc.). Zodat wij ook zicht krijgen op welke stappen er voor jullie nog te zetten zijn.
- Bij die tijdlijn per stap een toelichting wat voor factoren invloed hebben op het wel/niet slagen van die stap, specifiek gericht op vier dimensies van beleid; Legislation & Regulation, Cost Reduction, Consumption en Supporting and flanking policy. Veel van deze zaken hebben we al eens besproken, maar het is nuttig om deze expliciet te maken in een duidelijke vraagstelling aan EZK uitgezet over de project tijdlijn.

Policy Agenda

Op deze manier willen wij jullie vragen de vraagstelling aan EZK expliciet te maken en zo scherp te krijgen in welke facetten van het huidige en te ontwikkelen beleid cruciaal zijn om het te kunnen laten slagen, maar ook in bredere zin, om projecten als deze überhaupt mogelijk te maken. Wij kunnen ons immers voorstellen dat zaken die voor jullie gelden, ook voor andere projecten van belang kunnen zijn. Dat geeft ons ook de mogelijkheid om in de toekomst het gesprek goed te kunnen voeren, ook gericht op de lange termijn van het project.

We hopen jullie hiermee voldoende context gegeven te hebben bij ons idee van het paper. Mochten jullie daar nog vragen over hebben, neem vooral contact met ons op.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....

Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....

Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e @shell.com <10.2.e @shell.com>

Verzonden: maandag 5 oktober 2020 10:35

Aan: 10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @shell.com

Onderwerp: RE: Paper NorthH2

Ha 10.2.e!

Hoe is het ermee? Thuiswerken aan het overleven? Ik dacht ik stuur even een vriendelijke reminder voor de mail hieronder. We horen heel graag waar behoefte aan is om jullie zo goed mogelijk van informatie te voorzien. Mocht je erover willen bellen kan dat natuurlijk ook!

Groet,

10.2.e

From: 10.2.e

Sent: Thursday, September 24, 2020 11:48 AM

To: 10.2.e @minezk.nl>

Cc: 10.2.e @shell.com>

Subject: Paper NorthH2

Ha 10.2.e,

Hoe gaat het met je? Tijdens onze laatste werksessies (NorthH2/EZK) kwam aan bod dat er binnen het ministerie behoefte was aan een paper over NorthH2. Zodat jullie dit ook breed zouden kunnen inzetten (voor begrip, understanding en toelichting op het project). Mij staat bij dat jij intern nog even zou inventariseren aan welke specifieke aandachtsgebieden behoefte was voor in zo'n paper. Ben je hier aan toe gekomen? En weet je ook op welk niveau er behoefte is aan antwoorden (abstract, of echt niveau aanpassing wet- en regelgeving?). Ik hoor het graag, dan gaan wij er namelijk graag mee aan de slag!

Groet,

10.2.e

10.2.e

Government Relations Advisor 10.2.e

& Strategy Advisor for Shell Netherlands and the Country Chair Netherlands

Shell International B.V.

P.O. Box 162, 2501 AN, The Hague, The Netherlands

Office: Oostduinlaan 2, 2596 JM, The Hague, The Netherlands

Telephone +31 6 10.2.e

Email: 10.2.e@shell.com

Internet: www.shell.com / www.shell.nl

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: maandag 26 oktober 2020 10:43
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Ter info: voorbereiding Sandor gesprek North2

Ik ook

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 26 oktober 2020 10:42
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Ter info: voorbereiding Sandor gesprek North2

Ik heb hem in ieder geval in de agenda staan, ook 10.2.e neemt deel, dus TOP is present 😊

Met vriendelijke groet,
 10.2.e
 Beleidsmedewerker

.....
 Directie Topsectoren en Industriebeleid
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....
 Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: maandag 26 oktober 2020 10:41
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Ter info: voorbereiding Sandor gesprek North2

Is iemand van ons daar bij? Ik ben wel uitgenodigd, maar komt slecht uit ivm zorgverlof.

Met groeten/Kind regards,

10.2.e
 Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Ministry of Economic Affairs and Climate Policy
 +31 610.2.e

Van: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 23 oktober 2020 16:55

Aan: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>;

10.2.e <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>;

10.2.e <10.2.e@minezk.nl>;

10.2.e <10.2.e@minezk.nl>;

10.2.e <10.2.e@minezk.nl>

Onderwerp: Ter info: voorbereiding Sandor gesprek North2

Beste collega's,

Ter info ontvangen jullie hierbij de voorbereiding voor Sandor tbv zijn gesprek met North2 aanstaande maandag.

Alvast een fijn weekend,

10.2.e

10.2.e

Onderwerp: FW: Vervolg North2 (zoals afgesproken op 7 juli jl.)
Locatie: TEAMS

Begin: ma 26-10-2020 17:00
Einde: ma 26-10-2020 18:00

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Geaccepteerd

Organisator: **10.2.e**

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: **10.2.e** l@gasunie.nl **10.2.e** @gasunie.nl > **Namens** **10.2.e**

Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 10:16

Aan: **10.2.e** Gaastra, mr. A.F. (Sandor); **10.2.e** @provinciegroningen.nl';

10.2.e @shell.com'; **10.2.e**

@shell.com'; Gaastra, mr. A.F. (Sandor)

Onderwerp: Vervolg North2 (zoals afgesproken op 7 juli jl.)

Tijd: maandag 26 oktober 2020 17:00-18:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: TEAMS

[Deelnemen aan Microsoft Teams-vergadering](#)

[Meer informatie over Teams](#) | [Opties voor vergadering](#)

This communication is intended only for use by the addressee. It may contain confidential or privileged information. If you receive this communication unintentionally, please let us know by replying immediately. N.V. Nederlandse Gasunie does not guarantee that the information sent with this E-mail is correct and does not accept any liability for damages related thereto.

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: dinsdag 27 oktober 2020 16:06
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: GTKY North2 10.2.e

Ha 10.2.e,

Dank voor je reactie. Dat is voor mij net lastig ivm NWEA bijeenkomst. Zou het om 16.00 uur kunnen diezelfde dag? Indien dat niet schikt kan dan misschien woensdag (4nov) tussen 12-14 uur ergens?

Groet,
10.2.e

-----Original Appointment-----

From: 10.2.e @minezk.nl>

Sent: Tuesday, October 27, 2020 2:22 PM

To: 10.2.e AS SI-GRF

Subject: Nieuw tijdstip: GTKY North2 10.2.e

When: Tuesday, November 3, 2020 9:00 AM-9:45 AM (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna.

Where: Microsoft Teams Meeting

Think Secure. This email is from an external source.

Hoi 10.2.e

Ik heb dan overleg maar zou iets later wel kunnen.

Gr 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

Van: 10.2.e @shell.com
Verzonden: woensdag 11 november 2020 19:06
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: GTKY North2

Hi 10.2.e,

Voorstel is om hier 60 min voor te nemen. Ik zal 1 collega meenemen.

Opties:

- Donderdag 26 november van 9-11 uur
- Vrijdag 27 november van 9-11 uur
- Maandag 30 november van 3-4 uur

Wat schikt jou?

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Government Relations Advisor | 10.2.e

From: 10.2.e @minezk.nl>
Sent: 10 November 2020 10:29
To: 10.2.e @shell.com>
Subject: Re: GTKY North2

Think Secure. This email is from an external source.

Hoi 10.2.e,

Lijkt me een goed idee.

Kom je met een paar vergadervoorstellen. Liever niet woensdagmiddag of donderdagmiddag.

Gr 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 nov. 2020 om 10:21 heeft 10.2.e @shell.com" <10.2.e @shell.com> het volgende geschreven:

Hi 10.2.e,

Tijdens onze kennismaking gaf je aan dat je benieuwd was naar het timingsverhaal en wat de afhankelijkheden zijn tussen projecten en binnen projecten. Is het een idee om jou door ons projecten te lopen, zodat we de verhoudingen tussen projecten kunnen laten zien. En wellicht in te zoomen op een project om de afhankelijkheden binnen 1 project uit te leggen?

Ik hoor graag van je!

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Government Relations Advisor | 10.2.e

From: 10.2.e @minezk.nl>
Sent: 05 November 2020 15:44
To: 10.2.e @shell.com>
Subject: Re: GTKY NorthH2

Think Secure. This email is from an external source.

10.2.e
Dank je wel. Hierbij ook mijn gegevens.
Gr 10.2.e
o6 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 4 nov. 2020 om 11:04 heeft "10.2.e @shell.com"
<10.2.e @shell.com> het volgende geschreven:

Hi 10.2.e,

Dank voor de kennismaking gisteren! Ik dacht ik deel nog even mijn volledige contact gegevens. Mocht er nog iets zijn, dan kun je me bereiken. Graag tot snel!

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Government Relations Advisor 10.2.e

Shell International B.V. – Trade Register no. 27155369
T: +31 70 10.2.e | M: +31 6 10.2.e
E: 10.2.e @shell.com

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you

are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Onderwerp: Shell H2 portfolio
Locatie: Microsoft Teams Meeting

Begin: vr 27-11-2020 10:00
Einde: vr 27-11-2020 10:30
Tijd weergegeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Organisator: 10.2.e@shell.com

10.2.e graag tot dan!

From: 10.2.e@minezk.nl>
Sent: 11 November 2020 19:13
To: 10.2.e@shell.com>
Subject: Re: GTKY NorthH2

Think Secure. This email is from an external source.

Hoi 10.2.e,
Bedankt voor je mail.
Voor mij komt vrijdag 27 nov van 10-11 het beste uit.
Gr 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 11 nov. 2020 om 19:06 heeft 10.2.e@shell.com" 10.2.e@shell.com> het volgende geschreven:

Hi 10.2.e,

Voorstel is om hier 60 min voor te nemen. Ik zal 1 collega meenemen.

Opties:

- Donderdag 26 november van 9-11 uur
- Vrijdag 27 november van 9-11 uur
- Maandag 30 november van 3-4 uur

Wat schikt jou?
Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Government Relations Advisor | 10.2.e

From: 10.2.e@minezk.nl>
Sent: 10 November 2020 10:29

To: 10.2.e @shell.com>
Subject: Re: GTKY NorthH2

Think Secure. This email is from an external source.

Hoi 10.2.e,
Lijkt me een goed idee.
Kom je met een paar vergadervoorstellen. Liever niet woensdagmiddag of donderdagmiddag.
Gr 10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 10 nov. 2020 om 10:21 heeft 10.2.e @shell.com" 10.2.e @shell.com> het volgende geschreven:

Hi 10.2.e,

Tijdens onze kennismaking gaf je aan dat je benieuwd was naar het timingsverhaal en wat de afhankelijkheden zijn tussen projecten en binnen projecten. Is het een idee om jou door ons projecten te lopen, zodat we de verhoudingen tussen projecten kunnen laten zien. En wellicht in te zoomen op een project om de afhankelijkheden binnen 1 project uit te leggen?
Ik hoor graag van je!

Met vriendelijke groet,

10.2.e
Government Relations Advisor | 10.2.e

From: 10.2.e @minezk.nl>
Sent: 05 November 2020 15:44
To: 10.2.e @shell.com>
Subject: Re: GTKY NorthH2

Think Secure. This email is from an external source.

Dank je wel. Hierbij ook mijn gegevens.
Gr 10.2.e
0610.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 4 nov. 2020 om 11:04 heeft "10.2.e @shell.com" <10.2.e @shell.com> het volgende geschreven:

Hi 10.2.e,

Dank voor de kennismaking gisteren! Ik dacht ik deel nog even mijn volledige contact gegevens. Mocht er nog iets zijn, dan kun je me bereiken. Graag tot snel!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Government Relations Advisor | 10.2.e

Shell International B.V. – Trade Register no. 27155369

T: +31 70 10.2.e | M: +31 6 10.2.e

E: 10.2.e @shell.com

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Microsoft Teams meeting

Join on your computer or mobile app

[Click here to join the meeting](#)

[Learn More](#) | [Meeting options](#)

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 14:36
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?
Bijlagen: North2 Voorstel paper (Confidentieel).pdf

Trouwens zie ik 10.2.e niet in de mailinglijst. Ik heb begrepen dat hij North2 volgt en dat 10.2.e dit niet meer doet. Zie 10.2.e de bijlage. 10.2.e vraagt feedback hierop.

Groet,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 10:45
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Hoi,

Kleine winstwaarschuwing dan: het is niet zeker dat deze opzet ook mogelijk wordt en blijft binnen de steunkaders. Dus het zou me wat waard zijn als ze ook een scenario doorrekenen met PEM en volledig flexibele operatie. Mogelijk is het de extra investeringskosten gewoon waard.

Hartelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 10:37
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Hi,

Het gaat puur alleen om kosten. Alkaline is goedkoper dan PEM en ze moeten de investering in de upcoming jaren doen dus niet over 10 jaar.

Gr,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 09:54
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Hoi!

Dank 10.2.e. Dan ben ik wel benieuwd waarom ze (klaarblijkelijk) inzetten op Alkaline terwijl PEM (volgens de papers) over 10 jaar in staat zou moeten zijn om volledig flexibel te draaien.
In ieder geval: gebruik van elektriciteit van het net moeten ze dan wel verrekenen bij de CO₂-impact.

Hartelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 27 november 2020 09:00

Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e

10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Opzet paper NorthH2 | OK?

Hi,

Wat betreft technische aanpak heb ik begrepen dat ze ook van het net zullen trekken voor de 10% basislaast. Maar wel goed om dat te specificeren. Volgens mij willen ze ook een onderdeel aanlanden in de vorm van elektriciteit. Dus dat moeten ze verduidelijken. In relatie tot de tender/award het lijkt me goed als je dit ook naar 10.2.e en 10.2.e (VAWOZ) stuurt. Zodat ze weten dat dit speelt en of de mogelijkheid ligt om dit alvast mee te nemen in de realisatie van extra offshore wind voor 2030.

Gr,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: donderdag 26 november 2020 19:55

Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e

10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Opzet paper NorthH2 | OK?

Hi 10.2.e ,

Opzet ziet er prima uit. Hangt veel af van hoe concreet ze het weten op te schrijven. Ben vooral benieuwd naar het kostenplaatje en de benodigde afnemer/marktontwikkeling/ondersteuning.

Drie opmerkingen/aanvullingen:

- Ik zie de CO₂-effecten zo gauw niet staan, hopelijk nemen ze dat wel mee?
- Op een subtiele manier de koppeling maken naar kansen voor Nederlandse maakindustrie (onder het kopje elektrolyzer ecosysteem)
- Ik ben erg benieuwd naar de technische aanpak van directe koppeling WOZ-H2 en optimalisatie van het portfolio, gegeven de huidige beperkingen voor deellast van elektrolysetechniek. Gaan ze ook van het net trekken of moet de technologie voldoende ontwikkelen dat volledig aan- en uitschakelen mogelijk is tegen die tijd?

Hartelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: donderdag 26 november 2020 16:47

Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e

10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: FW: Opzet paper NorthH2 | OK?

Goedemiddag allen,

We hebben aan NORTH2 gevraagd om een paper te schrijven waarin ze hun wensen / eisen etc qua timing wilden duiden. Zie bijgaand de opzet. Als jullie opmerkingen hebben, hoor ik dat graag!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....

**Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat**

.....

Afwezig op vrijdagen

Van: **10.2.e** <10.2.e@shell.com> **10.2.e** <10.2.e@shell.com>

Verzonden: donderdag 26 november 2020 14:42

Aan: **10.2.e** <10.2.e@minezk.nl>

CC: **10.2.e** <10.2.e@shell.com>

Onderwerp: Opzet paper NorthH2 | OK?

Hi **10.2.e**

Zoals besproken, wilde ik even met je checken of de opzet van de paper zoals we het nu voor ons zien aansluit bij wat nodig is. Hoor graag van je. Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Government Relations Advisor | **10.2.e**

Shell International B.V. – Trade Register no. 27155369

T: +31 70 **10.2.e** | M: +31 6 **10.2.e**

E: **10.2.e** <10.2.e@shell.com>

1.3 PAPER OUTLINE (section to be removed for final paper)

I. Management summary

- Include English management summary *Lead:* 10.2.e
- Include Dutch management summary *Lead:* 10.2.e

II. Project overview

- Project Narrative (objectives and rationale) (2 pages) *Lead:* 10.2.e

III. Timeline of the project

- Project timeline (1 page/infographic max) *Lead:* 10.2.e
When will things happen and in what order: think FID, construction infrastructure, construction windfarm, building Electrolyser, connection to backbone
 - Goal: indicate what steps need to be taken
- Indicate per decision moment what is needed to reach that goal (5 pages max) *Lead:* 10.2.e
(reasoning backwards: for 3 GW in 2030 we need x, y, z).

10.1.c en 10.2.g

IV. Influential factors for success

An overview of all the factors that will influence the level of success for all the steps that need to be taken. With a specific focus on four sub-theme's including policy asks towards MEAC (2 pages max per topic – less is more).

- **Legislation & Regulation** -Please note that this has a real NL focus **Lead: 10.2.e /BXL**
 - Ask Lauriane what instruments we've looked at and can be used for this paper.
 - OSW lot: award, combined tenders, dedicated tenders etc.
 - Pipelines Gasunie and storage (conversion to H2 and socializing the costs, 10.2.e)
- **Costs Reduction** **Lead: 10.2.e/team**
 - scale(up) needed to reduce costs
 - integration needed to reduce costs
 - electrolyser ecosystem (currently 150MW a year build / how to realize NorthH2), governmental steer needed
- **Creating a green hydrogen market** **Lead: 10.2.e**
 - A European market for green hydrogen non-exists. And although a green hydrogen market could overtime develop, a significant speed-up and scale-up is required to be able to meet the climate targets.
 - Regulatory support is required to overcome several market failures
 - a green hydrogen market will require implementing market mechanisms and the right policy and fiscal framework at a national and European level (10.2.e)
 - Demand incentives for key market segments (e.g., chemicals, steel)
 - CCFD's (and CfD comparison) and what else is needed (10.2.e)
 - blending mandates
- **Supporting & flanking policy** -Please note European policy focus **Lead: 10.2.e**
 - IPCEI, IF, European funding measures
 - Gas Law, H2 Directive etc. (10.2.e)
 - industry policy
 - ETS, carbon price (carbon border adjustment?)
- **Invite government to join** **Lead: 10.2.e**
 - Indicate high-level planned deliverables and invite for MEAC to become involved

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:16
Aan: 10.2.e)
Onderwerp: FW: NorthH2 argumenten

Hoi,

Ben mn mailbox eens aan het uitmesten. Kwam deze aantekeningen nog tegen van een teamoverleg waarin ik even NorthH2 bij het WOZ-team heb getoetst. Wellicht nog nuttig in een later stadium 😊

Groetjes,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 23 juni 2020 11:44
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: NorthH2 argumenten

- * Waarom leveren aan Duitsland? Wil je leveren voor export?
- * Wat willen we als Nederland -> Export? of Zelfvoorzienend?
- * Hoe valt dit in andere gebieden in Nederland
- * Ik zie raakvlakken met de 'randvoorwaarde' van de provincie Groningen die nu per se twee verbindingen door de Waddenzee wil laten aanleggen
- * FID zit ver van realisatie, daardoor mogelijk problemen
- * Wordt het later niet veel goedkoper, omdat je als waterstof kan aanlanden?
- * Wil je je als Rijk committeren?
- * Routekaart -> kader en dan meenemen

10.2.e

Van: 10.2.e)
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 15:52
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Hoi 10.2.e

Bedankt. Heb even snel door de opzet van het paper gelopen en zie eigenlijk zo geen andere dingen dan jullie aangeven. Wat me opvalt is dat er veel afhankelijkheden van beleid (woz, Infra, RED2, etc)inzitten. Dat maakt planning ook lastig. Gaan ze uit van alles best case en wat gebeurt er als er op onderdelen vertraging is. Stel dat woz- park eerder klaar is dan de rest of dat gasunie achterloopt met leiding. Of dat wij qua beleid een bottleneck vormen. Wat zijn dan de consequenties en hoe worden die opgevangen? Waar dalen de kosten dan neer?

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 14:36
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Trouwens zie ik 10.2.e niet in de mailinglijst. Ik heb begrepen dat hij North2 volgt en dat 10.2.e dit niet meer doet. Zie 10.2.e de bijlage. 10.2.e vraagt feedback hierop.

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 10:45
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Hoi,

Kleine winstwaarschuwing dan: het is niet zeker dat deze opzet ook mogelijk wordt en blijft binnen de steunkaders. Dus het zou me wat waard zijn als ze ook een scenario doorrekenen met PEM en volledig flexibele operatie. Mogelijk is het de extra investeringskosten gewoon waard.

Hartelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 27 november 2020 10:37
Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Hi,

Het gaat puur alleen om kosten. Alkaline is goedkoper dan PEM en ze moeten de investering in de upcoming jaren doen dus niet over 10 jaar.

Gr,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 27 november 2020 09:54

Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Opzet paper NorthH2 | OK?

Hoi!

Dank 10.2.e. Dan ben ik wel benieuwd waarom ze (klaarblijkelijk) inzetten op Alkaline terwijl PEM (volgens de papers) over 10 jaar in staat zou moeten zijn om volledig flexibel te draaien.
In ieder geval: gebruik van elektriciteit van het net moeten ze dan wel verrekenen bij de CO₂-impact.

Hartelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: vrijdag 27 november 2020 09:00

Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Opzet paper NorthH2 | OK?

Hi,

Wat betreft technische aanpak heb ik begrepen dat ze ook van het net zullen trekken voor de 10% basislaast. Maar wel goed om dat te specificeren. Volgens mij willen ze ook een onderdeel aanlanden in de vorm van elektriciteit. Dus dat moeten ze verduidelijken. In relatie tot de tender/award het lijkt me goed als je dit ook naar 10.2.e en 10.2.e (VAWOZ) stuurt. Zodat ze weten dat dit speelt en of de mogelijkheid ligt om dit alvast mee te nemen in de realisatie van extra offshore wind voor 2030.

Gr,
10.2.e

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: donderdag 26 november 2020 19:55

Aan: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Opzet paper NorthH2 | OK?

Hi 10.2.e ,

Opzet ziet er prima uit. Hangt veel af van hoe concreet ze het weten op te schrijven. Ben vooral benieuwd naar het kostenplaatje en de benodigde afnemer/marktontwikkeling/ondersteuning.

Drie opmerkingen/aanvullingen:

- Ik zie de CO₂-effecten zo gauw niet staan, hopelijk nemen ze dat wel mee?
- Op een subtiele manier de koppeling maken naar kansen voor Nederlandse maakindustrie (onder het kopje elektrolyzer ecosysteem)
- Ik ben erg benieuwd naar de technische aanpak van directe koppeling WOZ-H2 en optimalisatie van het portfolio, gegeven de huidige beperkingen voor deellast van elektrolysetechniek. Gaan ze ook van het net trekken of moet de technologie voldoende ontwikkelen dat volledig aan- en uitschakelen mogelijk is tegen die tijd?

Hartelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>

Verzonden: donderdag 26 november 2020 16:47

Aan: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>; 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>

CC: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>

Onderwerp: FW: Opzet paper North2 | OK?

Goedemiddag allen,

We hebben aan NORTH2 gevraagd om een paper te schrijven waarin ze hun wensen / eisen etc qua timing wilden duiden. Zie bijgaand de opzet. Als jullie opmerkingen hebben, hoor ik dat graag!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....

Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....

Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e <10.2.e@shell.com> <10.2.e@shell.com>

Verzonden: donderdag 26 november 2020 14:42

Aan: 10.2.e <10.2.e@minezk.nl>

CC: 10.2.e <10.2.e@shell.com>

Onderwerp: Opzet paper North2 | OK?

Hi 10.2.e,

Zoals besproken, wilde ik even met je checken of de opzet van de paper zoals we het nu voor ons zien aansluit bij wat nodig is. Hoor graag van je. Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Government Relations Advisor | 10.2.e

Shell International B.V. – Trade Register no. 27155369

T: +31 70 10.2.e | M: +31 6 10.2.e

E: 10.2.e <10.2.e@shell.com>

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 1 december 2020 14:51
Aan: 10.2.e @shell.com'
CC: 10.2.e @shell.com; 10.2.e
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Hoi 10.2.e,

Ik bedoelde met dat punt of jullie ook een systeemfunctie zien voor de electrolyse ten aanzien van net balancerings, of dat jullie afspraken zien met flexibele afnemers waarmee uiteindelijk netverzwaring beperkt kan worden.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....

Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....

Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e @shell.com <10.2.e @shell.com>
Verzonden: dinsdag 1 december 2020 14:29
Aan: 10.2.e @minezk.nl>
CC: 10.2.e @shell.com; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: Opzet paper North2 | OK?

Hi 10.2.e,

Veel dank voor de input! De 1^e 3 punten zijn duidelijk en we gaan hiermee aan de slag.

Wat betreft het laatste punt "aanvullende diensten voor het net". Waar zit je aan te denken? Kun je voorbeelden of een referentiekader geven? Alvast veel dank!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Government Relations Advisor | 10.2.e

From: 10.2.e @minezk.nl>
Sent: 30 November 2020 15:11
To: 10.2.e @shell.com>
Cc: 10.2.e @shell.com>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

10.2.e @minezk.nl>

Subject: RE: Opzet paper NorthH2 | OK?

Think Secure. This email is from an external source.

Dag 10.2.e,

Bedankt voor de opzet die je hebt toegestuurd, het ziet er goed uit en zal een goed stuk kunnen worden. We hebben nog wat opmerkingen die wellicht de paper zou kunnen helpen:

- Zouden jullie in het paper een data overzicht kunnen geven? Zoals CO2 reductie, H2 productie, verwachte benodigde ondersteuning etc?
- Wellicht goed om subtiel de koppeling maken naar kansen voor (Nederlandse) maakindustrie (onder het kopje elektrolyzer ecosysteem) te benoemen.
- Ik ben erg benieuwd naar de technische aanpak van directe koppeling WOZ-H2 en optimalisatie van het portfolio, gegeven de huidige beperkingen voor deellast van elektrolysetechniek. Is het plan een netaansluiting of moet de technologie voldoende ontwikkelen dat volledig aan- en uitschakelen mogelijk is tegen die tijd? PS: Net-aansluiting heeft effecten op de CO2 reductie voor het project, en dit heeft effecten op staatssteunkader, dus goed om deze in overweging te nemen en te benoemen (en daarom misschien PEM als een alternatief te beschouwen).
- En indien op net aangesloten, zien jullie nog aanvullende diensten voor het net als relevant voor NorthH2?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker

.....
Directie Topsectoren en Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

.....
Afwezig op vrijdagen

Van: 10.2.e @shell.com 10.2.e @shell.com>

Verzonden: donderdag 26 november 2020 14:42

Aan: 10.2.e @minezk.nl>

CC: 10.2.e @shell.com

Onderwerp: Opzet paper NorthH2 | OK?

Hi 10.2.e

Zoals besproken, wilde ik even met je checken of de opzet van de paper zoals we het nu voor ons zien aansluit bij wat nodig is. Hoor graag van je. Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Government Relations Advisor | 10.2.e

Shell International B.V. – Trade Register no. 27155369

T: +31 70 10.2.e M: +31 6 10.2.e

E: 10.2.e @shell.com

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,

wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Kernteam EZK voor NorthH2

10.2.e	Scholtbach - E&K
10.2.e	- Wind op Zee
10.2.e	- PVI

Voorwaarden voor Deelnamen van EZK aan NorthH2 gesprekken

EZK is geïnteresseerd in het stimuleren en promoten van initiatieven die vanuit de private sector genomen worden die in het licht staan van het behalen van de klimaatdoelstellingen. We willen deze initiatieven steunen waar mogelijk; ons gezamenlijk doel is het behalen van de doelstellingen in het KA.

EZK moet ook een "level-playing-field" verzekeren voor alle partijen die willen werken aan de vergroening van de energiemix en de productie van groene waterstof.

Er zit een spanning tussen deze twee aspecten, om dit het hoofd te bieden moeten we transparant zijn in wat we kunnen en willen betekenen voor het NorthH2 initiatief. De insteek van EZK is gericht op het delen van kennis en ervaring uit eerdere Wind op Zee trajecten alsook voor het ophalen van behoeften, knelpunten en visies die vanuit het NorthH2 project worden aangereikt. Om de markt ten dienst te staan werken we volgens de onderstaande uitgangspunten:

- EZK werkt vanuit een inspanningsverplichting, we kunnen niet door slechts deelname aan de gesprekken gehouden worden aan enige resultaatsverplichtingen
- We delen onze kennis waar we kunnen
- Deelnemingen van de Overheid dienen een maatschappelijk doel in het commerciële domein. Aandacht moet er zijn voor het goed gescheiden houden van de publieke en private aspecten

Zaken die we intern moeten gaan afstemmen (huiswerk)

We moeten met de Gasunie en eventueel ook direct met Financiën in overleg gaan over het mandaat dat Gasunie heeft, tot welke rol zij mee kunnen delen in het project alsook tot welke verplichtingen Gasunie gehouden kan worden. Vanuit EZK moeten we met Financiën het gesprek hebben over de afstemming van beleid en middelen die nodig zijn.

Vragen die we beantwoord zouden willen zien door onze deelname (onze take-aways)

Het gaat natuurlijk ook om zelf wat te leren van dit project. De schaal, de partijen, de reikwijdte in de keten zijn allen groot en serieus. NorthH2 is daarom een goed vehikel om lessen te kunnen trekken voor EZK ten aanzien van de implementatie van groene waterstof voorbij het jaar 2030. Hieronder wat voorzetten van vragen:

Bij EZK discussies:

- Hoe krijg je de systeem integratie voor elkaar (deze moeten we nog verder opbreken in deelvragen)
- hoe moet je omgaan met de staatsdeelnemingen bij innovatieve trajecten
- Ruimte op de Noordzee voor H2; goede case studie naar de gevraagde ruimtes
- Vragen ten aanzien van fiscaliteit;
- hoe moeten we omgaan met het volume geproduceerde H2
- Rol en functie van bestaande infra structuur

- Hoe wordt de hele waterstof keten opgestart
- Welke marktreguleringen gaan we voorzien